

JUDECATORI

Introducere

„In cartea Judecatori cititorul gaseste multe motive de Intristare. Poate ca nici o alia carte din Biblie nu ne ofera o mdrturie mai clara a nestatorniciei fiintei omenesti. Intdlnim insa tn aceastd carte si semnele incontestabile ale compasiunii si indelungii rdbddri divine.... Privind vietile acestor salvatori minori, cititorul isi va da poate seama ca in vremea noastrd avem nevoie de un Salvator suprem, ce a trait o viata desdvdrsitd si care este In stare sd infdptuiascd o izbavire integrald, nu doar pentru un timp, ci pentru erernitate.”
- Arthur E. Cundall

I. Locul unic In Canon

in aceasta carte fascinanra avem o cro-nic5 a modalitatilor prin care Dumnezeu transforma slabiciunea uman5 in tarie. De fapt, intr-o anumita privinta, cartea Judecatori este un comentariu asupra a trei ver-sete din Noul Testament: „Dar Dumnezeu a ales lucrurile bune ale lumii, ca sa-i faca de rusine pe intelepti. Si Dumnezeu a ales lucrurile slabe ale lumii, ca sa ie faca de rusine pe cele tari. Si lucrurile josnice ale lumii si lucrurile care sunt dispretuite le-a ales Dumnezeu, precurn si lucrurile care nu sunt, pentru ca sa le desfiinteze pe cele ce sunt, pentru ca nimeni sa nu se laude maintea lui Dumnezeu.” (1 Cor. 1:27-29). A5a, de pilda, Ehud a fost un beniamit stangaci (3:12-30).” Or, se stie c3 mana stanga e considerata mai slaba decat cea dreapta. Iar Samgar a ucis cu un toiag de boi - deci cu o arma deloc remarcabila - 600 de inamici (3:31). Debora, membra a asa-numitului sex slab (desi in ce o priveste ea nu a fost deloc slaba) a fost o judecatoare excelenta (4:1-5:31). Privind lucrurile omeneste, cei 10.000 de infan-teri5ti ai lui Barac n-aveau cum sa poat& infrunta cele 900 de care de fier ale lui Sisera (4:10, 13). Iael, o alta membra a sexului slab, 1-a ucis pe Sisera infigand un tarus. in tampla acestuia (4:21), |aru5 pe care 1-a tinut cu mana stanga (5:26,

Septuaginta). Ghedeon a pornit la luptii Impotriva inamicului cu o ostire pe care Domnul o redusese de la 32.000 de infanteristi la numai 300 (7:1-8). Turtele de orz, mentionate la 7:13, faceau parte din alimentatia celor saraci, suger^nd, din

nou, slabiciunea. Armele neconventionale folosite de ostasii lui Ghedeon constau in ulcioare de lut, facii si trompete (7:16). Iar ulcioarele trebuiau sparte (7:19). Abimelec a fost doborat prin mana unei femei care a pravalit peste el o piatra de moara (9:53). Apoi semnificatia numelui Tola este „vierme” (10:1). Iar cand ajungem la 13:2, facand cunostinta cu mama lui Samson, constatam ca era o femeie stearpa si ca nici macar nu i se pomenește numele. Si, in fine, Samson a omorat o mie de filistenii cu o falca de magar (15:15).

II. Paternitatea

Deși Judecatori este o carte anonima, Talmudul ebraic si traditia crestina timpurie sustin ca Judecatori, Rut si Samuel au

fost scrise cu toate de catre Samuel. Aceasta conceptie este sustinuta de textul din 1 Samuel 10:25, din care reiese ca profetul acesta era si scriitor. De asemenea, indicatiile interne din cartea Judecatori privitoare la data redactarii sale corespund cu *timpul* in care a trait Samuel.

III. Data

Cea mai probabila data a aparitiei cartii Judecatori poate fi plasata in primii cinci-zeci de ani ai monarhiei (1050-1000 î.Hr.), din urmatoarele motive:

Mai intai, recurenta sintagmei „in zilele acelea nu era rege in Israel” (17:6; 18:1; 19:1; 21:25) sugereaza ca la data cand se redacta aceasta carte *exista* deja un rege.

In al doilea rand, Timpul din 1:21 reiese ca iebusitii inca mai ocupau Ierusalimul,

data aparitiei cartii trebuie plasata intr-un interval anterior cuceririi de catre David a Ierusalimului. In fine, Ghezer, mentionat la 1:29, i-a fost dat ulterior lui Solomon de catre Faraon ca dar de nunta, ceea ce implica o data anterioara acelui eveniment. Astfel domnia lui Saul sau primii ani ai domniei lui David par a fi intervalele cele mai probabile in care a fost redactata cartea Judecatori.

Evenimentele din cartea Judecatori nu sunt redacte in ordine strict cronologica

IV. Fondul și tema cartii

Cartea Judecatori continua istoria na-tiunii Israel dupa ce membrii generatiei lui Iosua au murit. Israelitii nu au reusit sa-i izgoneasca pe canaaniti. Dimpotriva, ei s-au intrudit cu paganii aceia, practicand idolatria. In consecinta, Dumnezeu a intervenit, izbavindu-si de repetate ori poporul Sau din miiinile acestor asupritori pagani. Starea lor de servitute și asuprire i-a adus pe evrei la pozitia de pocainta, facandu-i sa le para rau de pacatele lor. Cand israelitii au strigat catre Domnul, implorandu-L sa-i izbaveasca, El le-a ridicat judecatori, care ii conferea cartii de fata titlul sau.

Evenimentele descrise in carte parcurg circa 325 de ani, de la Otniel la Samson.

Judecatorii au fost lideri militari, nu doar magistrate in sensul actual al termenului. Prin fapte de vitejie, ei au dus la indeplinire judecata lui Dumnezeu sau i-au rasturnat pe asupritorii lor, restaurand astfel un anumit grad de pace si libertate pentru poporul Israel. Doisprezece judecatori au fost ridicati de Dumnezeu ca sa izbaveasca Israelul. Unora li se acorda spatiu amplu pe paginile cartii Judecatori, pe cind altii sunt mentio-nati in doar unu sau doua versete. Judecatorii au provenit din noua triburi diferite și si-au izbavit concetatenii de sub asuprirea mesopotamienilor, moabitilor si amonișilor. Nici un judecator nu a domnit peste intreaga natiune, de aceasta distinctie bucurandu-se doar Samuel.

Primele două capitole conțin material introductiv, de natură istorică și profetică. Nici analele judecătorilor nu sunt redată în ordine neapărat cronologică (cap. 3-16). Unii dintre judecători au fost probabil angajați simultan în mai multe acțiuni de cucerire a inamicilor lor în diferite regiuni ale țării. Este foarte important să reținem acest amanunt, întrucât cifra totală a anilor menționați în carte se ridică la peste 400, depășind astfel numărul de ani cât a durat această perioadă conform textului biblic (Fapte 13:19, 20; 1 Re. 6:1).

Ultimele capitole ale cărții (17-21) consemnează evenimentele care au avut loc în timpul judecătorilor, dar sunt plasate la finele cărții pentru a-i reda cititorului un tablou al stării de corupție pe plan religios, moral și civil în care se găsea națiunea Israel în această perioadă. Caracterul acelor timpuri este foarte bine surprins de versetul cheie al cărții (17:6): „În zilele acelea nu era rege în Israel și fiecare răcea ce era drept în ochii săi.”

Dacă credem că fiecare cuvânt al lui Dumnezeu este curat și că toată Scriptura este de folos, atunci înseamnă că Judecătorii conțin importante teme și învățăminte spirituale pentru noi. Unele din aceste învățăminte sunt ascunse în însăși numele asupritorilor neevrei și în cele ale judecătorilor care au izbăvit Israelul de sub asuprirea acestora. Asupritorii înfățișează „puterile acestei lumi care încearcă” să-i înrobească pe oamenii lui Dumnezeu. Judecătorii simbolizează mijloacele prin care ducem noi bătălia spirituală!

În comentariile noastre am inclus câteva aplicații practice, multe luate din vechi lucrări clasice.

Există întotdeauna pericolul adoptării unei poziții extremiste în tratarea temei arhetipurilor sau a simbolurilor. Am încercat să evităm orice interpretări forțate sau bazate pe imaginație. Totodată trebuie să recunoaștem că semnificația unora dintre

numere rămâne incertă. Acolo unde a fost posibil am oferit sensuri alternative.

Judecatori

SCHITA

- I. RETROSPECTIVA SI PERSPECTIVA (1:1-3:6)
  - A. Privind In urma (1:1-2:10)
  - B. Privind Tnainta (2:11-3:6)
- II. TIMPURILE JUDECATORILOR (3:7-16:31)
  - A. Otniel (3:7-11)
  - B. Ehud (3:12-30)
  - C. Samgar(3:31)
  - D. Debora si Barac (capitolele 4, 5)
    - 1. Istoria lor In proza (cap. 4)
    - 1. Istoria lor !n cantare (cap. 5)
  - E. Ghedeon (6:-8:32)
    - 1. Chemarea lui Ghedeon la slujire (cap. 6)
    - 1. Cei trei sute de viteji ai lui Ghedeon (cap. 7)
    - 1. Biruinta lui Ghedeon asupra filistenilor (8:1-32)
  - F. Actul de uzurpare al lui Abimelec (8:33-9:57)
  - G. Tola și Iair (10:1-5)
  - H. Iefta (10:6-12:7)
    - I- Starea jalnica a Israelului (10:6-18)
    - 2. Israelul aparat de Iefta (11:1-28)
    - 2. Juramantul lui Iefta (11:29-40)
    - 2. Iefta Ti ucide pe efraimiti (12:1-7)
  - I. Ibzan, Elon și Abdon (12:8-15)
  - J. Samson (cap. 13-16)
    - 1. Zestrea evlavioasa a lui Samson (cap. 13)
    - 1. Ospatul dat de Samson si ghicitoarea (cap. 14)
    - 1. Represaliile lui Samson (cap. 15)
    - 1. Samson Tnselat de Dalila (cap. 16)
- III. DECADERE RELIGIOASA, MORALA ȘI POLITICA (cap. 17-21)
  - A. Stabilimentul religios al lui Mica (cap. 17)
  - B. Micasj danitii (cap. 18)
  - C. Levitul si concubina sa (cap. 19)
  - D. Razboiul cu Beniamin (capitolele 20, 21)

COMENTARIU

**I. RETROSPECTIVA §1
PERSPECTIVA {1:1-
3:6) A. Privind in urma
(1:1-2:10)**

1:1-3 Dupa moartea lui Iosua (cf. 2:8), semintia lui Iuda a preluat conducerea in cadrul luptei Tmpotriva canaanitilor din sud. In pofida promisiunii lui Dumnezeu ca le va da izb&nda, Iuda a solicitat ajutor din partea semintiei lui Simeon, demonstrand prin asta c& nu aveau o credinta care sa se bazeze intru totul pe Cuvantul lui Dumnezeu.

1:4-7 Prima victorie au reputat-o asupra locuitorilor Bezekului. Dup& ce au ucis zece mii de barbati, ei au taiat degetul mare de la mainile si picioarele regelui, Tntocmai cum facuse si acesta cu inamicii sai. Ei ar fi trebuit sa-l omoare, cum poruncise Domnul (Deut. 7:24), dar ei s-au mul-tumit sa-l schilodeasca. Apoi acesta a fost dus la Ierusalim, unde ulterior a decedat. Acest lucru a prefigurat neascultarea de mai tarziu a Israelului, in modul In care i-a tratat pe locuitorii pagani ai tarii. In loc sa-i zdrobeasca cu totul, israelitii s-au multumit doar sa-i schilodeasca. O atare ascultare partiala a constituit un act de neascultare, care i-a costat scump pe israeliti in zilele care au venit.

1:8 Iuda a reputat anumite succese Tmpotriva Ierusalimului, incendiind cetatea. Dar nici Iuda, nici Beniamin nu au fost m& stare sa-i alunge pe iebusiti din fortareata lor (vezi comentariul la Ios. 15:21-63). Abia in vremea lui David au putut fi cuceriti iebusitii (2 Sam. 5:6, 7).

1:9-15 Caplurarea Hebronului i se atribuie aici lui Iuda; la Iosua 14 si 15 aflam ca lui Caleb i-a revenit meritul de a fi cucerit aceasta cetate. Nu avem nici o discrepanta aici, Tntrucat Caleb era din semintia lui Iuda. Versetele acestea (9, 10) se refera probabil la cucerirea de catre Caleb a cetatii (cf. v. 20) si nu a expeditiei care a urmat

dupa moartea lui Iosua, tot asa dupa cum cucerirea lui Kiriath Sefer de catre Othniel se repeta In versetele 11-15, desi avusese loc anterior (Ios. 15:16-19).

1:16 Chenitii au continuat sa locuiasca

printre copiii lui Iuda, desi nu au fost convertiti cu adevarat.

1:17-21 Printre celelalte cuceriri ale lui Iuda au fost Horma, Gaza, Aschelon si Acron, dar aceste victorii nu au fost depline. Locuitorii din campie aveau care de fier iar Iuda nu a posedat credinta nece-sara de a lansa un atac impotriva lor. Membrii acestei semintii nu au fost dispusi sa persevereze in imprejurari dificile. Din versetul 21 reiese ca Judecatori a fost scrisa inainte ca David sa fi cucerit Ierusalimul.

1:22-26 Numai despre cele doua semintii ale lui Iosif se spune ca au obtinut victorii. (Aceste versete se refera probabil la cucerirea Betelului in timp ce Iosua mai era inca in viata [Ios. 12:15]. dupa cum versetele precedente privitoare la Hebron si Chirial Sefer fac aluzie la zilele acelui mare general.) Ei au atacat celatea Betel. numita anterior Luz, si au distrus-o. Dar greseala lor a constat in faptul ca au prom is siguranta unui colaborator. Or. acesta a inceput imediat sa zideasca o alia cetate cu numele dc Luz in tara hititilor. Daca nu este judecat. pacatul persista si da de furca mai tarziu.

1:27-36 In restul capitolului sunt numite sapte semintii din centrul si din nordul tarii care nu au reusit sa-i izgoneasca pe canaaniti din teritoriile lor: Beniamin (v. 21), Efraim (v. 29), Zebulon (v. 30) si Dan (v. 34-36).

2:1-5 Ingerul Domnului (Domnul Isus) i-a muștrătat pe israeliti la Bochim („plan-gării”) pentru neascultarea lor. Versetul 1 spune ca Ei s-au suit de la Ghilgal („locul binecuvantării”) la Bochim („locul plan-gării”). Israel trecuse dc la locul victoriei la locul de jale. Israelitii nu i-au izgonit pe canaaniti si nu au distrus ultarele idolatre ale acestora. Prin urmare, Domnul a refuzat sa-i izgoneasca pe locuitorii tării, permitandu-le, in schimb. sa-i hartuiasca pe israeliti. Versetele 1-5 ne ofera astfel motivul care a stat la baza asupririi ce a urmat. Nici nu e de mirare ca oamenii au plans si au

dat locului respectu numele dc Bochim!

**? Nu se cunoaste locul
precis | Tola | Numele
judecatbfului**

*Marea
Meditera
na*

./-
^ DAN
(tentoriul din
nord)

■ j?-'|Samgar|jg

H
i

~!~>

Cannon

■ ■ -s

J& U| Baric
Z' Cadeg-g-X
^? .Neftalf^
ISAHAR
": Ofra? *

1&| ^

| Ghedeon / rjaF

MANASE

lefta

Tola

ff"Vr

il-.Zafon

fAbdorn - i

..JPifStpn,

tes- GAD
.Silo
EFRAIM
} Debora
! 11 Ehud |',
' A, I SamsQn i BENIAMIN t
--
A?dod' ■ ' ^, „♦ ' ^
Zora „ Betleem
Ascheloo. | U D A ! ^
Hebron' - \
Gaza Debir -> Marea
Otniel MoartS
SIMEON

Judecatorii lui Israel

2:6-10 Versetele 6-10 tree in revista ultima parte a vietii lui Iosua si generafia care i-a urmat. In Deuteronom 6 Domnul a dat copiilor Sai porunci concrete. Esecul de a duce la indeplinire aceste porunci a condus la jalnica stare de lucruri descrisa in versetul 10, de unde reiese ca absenta unor conducatori spiritual! decurge din neascultarea copiilor lui Dumnezeu. Israeli tii din generatia anterioara nu avusesera grija sa-si invete copiii sa se teama de Domnul si sa pazeasca poruncile Sale. Neglijenta parintilor a condus astfel la apostazia copiilor lor.

B. Privind inainte (2:11-3:6)

2:11-19 Pe de alta parte, restul versetelor ne ofera o privire de ansamblu a Tntregii perioade a judecatorilor. Ele descriu cele patru trasaturi ale ciclului care a caracterizat acea perioada:

Pacat(v. 11-13)

Servitute(v. 14, 15)

Strigate dupa ajutor

(nementionate aici,

darvezi 3:9; 3:15; 4:3;

etc.) Izbavire(v. 16-18)

Tiparul acesta de comportare a fosti descris si In felul urmator:

<i>Asupritor</i>	<i>Sensul sau tipul</i>	<i>am a- Izbctvitorul su-</i>	<i>Semnificatia</i>	<i>Ani odih -</i>	<i>Trim i-</i>
Cušan- Risataim, Regele Mesopotamiei	Cus-om de o dubla rautate Inaltare de sine, mandrie	8	Otnie!	Leu! lui Dumnezeu (Puterea lui Dumnezeu)	40 3:7-11
	Cere Profesie lumeascii	18	Ehud	Maiestale	SO 3:12-30
Filistenii	R&tacitori printre copiii lui Dumnezeu sau religie caraaia		Samgar	Strain sau pelerin	3:31
Iabin Regele Hazo- rului in Canaan Comandantul sef Sisera	Intelegere sau intelect uman Asezare Straie de luptii Sensul necunoscut	20			40 4:1-5,31
Madianifii	Lupte, sfada, lumea	7	Ghedeon (Ierubaal) Abimelec un uzurpator Tola lair	Taictorul jos Sa se apere Baal singur sau Uiptator cu Baal Tata! men a fost rege Un vierme Datator de lumina	40 6:1-3 8:35 23 9:1-57 22 10:1,2 10:3-5
Amonitii	Rationalism sau doctrina falsi	18	lefta Ibzan Elon Abdon	El va deschide Sens nesigur Sens nesigur Slujire	6 10:6-7 7 12:7 10 12:8-15 8
Filistenii	Religie carnalii	40	Samson	Soare mic	20 13:1-16:31

Razvrătire
Retribuție
Pocăință
Odihnă

După cum arată Jensen, acest sinopsis al cărții Judecători (v. 11-19) scoate în evidență cele două adevăruri diametral opuse din cuprinsul cărții:

(1) rautatea nespuse de mare a inimii omenești, dezvăluind cât este de ingrata, incapatanată, răzvrătită și nechibzută; (2) îndelunga răbdare a lui Dumnezeu, răbdarea, iubirea 51 îndurarea Sa. Nici o altă carte din Biblie nu prezintă o imagine mai contrastantă a acestor adevăruri [diametral opuse]: eșecul total al Israelului, pe de o parte, și harul persistent al lui Iehova, pe de altă parte!

2:20-23 Pentru că Israel a persistat în neascultarea sa, Dumnezeu a decis să permită acestor popoare să rămână în țară, ca

pedeapsă asupra poporului Său (v. 20.23). Pedeapsă pentru neascultare nu a fost singurul motiv pentru care Domnul nu i-a izgonit pe toți canaanitii. El i-a lăsat pentru că aceștia să pună la încercare Israelul (v. 22; 3:4) și pentru că generațiile viitoare să fie antrenate, să fie deprinse să lupte în război (3:1, 2). De aici putem trage învățăminte cu privire la motivele pentru care Domnul le permite credincioșilor să treacă prin felurite probleme și încercări. El dorește să știe dacă „ei vor păzi caile Domnului... sau nu” (y. 22).

3:1-4 Națiunile care au fost lăuate în viață ca să constituie o încercare pentru Israel sunt enumerate în versetul 3: cinci domni ai filistenilor, toți canaanitii. sidonienii și toți hititii care locuiau la Muntele Liban.

Acum începe ciclul: păcat (5-7); servitute (v. 8); strigate după ajutor {v. 9a}; izbăvire (v. 9b-11).

3:5,6 Sunt enumerate șase din națiunile

pagane in mijlocul carora au locuit israelitii. La natiunile enumerate Tn verse-tul 3, sunt adaugate acum urmatoarele nati-uni: hititii, amoritii, perizitii, hivitii si iebusitii. A saptea natiune a fost cea a ghir-gasitilor (Ios. 3:10; 24:11).

Dr. Cohen marcheaza cu precizie inceputul fiecarui ciclu de declin:

Israelitii au ignorat avertismentul lui Moise (Deut. vii. 3f) și au permis casatoriile mixte cu localnicii, consecinta fiind faptul ca israelitii au tost sedusi sa adopte practicile pagane ale aces-tor popoare.³

II. TIMPURILE JUDECATORILOR (3:7-16:31)

A. Otniel (3:7-11)

3:7, **8** Oamenii au facut ce este rau Tn ochii Domnului, casatorindu-se cu paganii si apoi Tnchinandu-se la idoli acestora. Necuratia si imoralitatea (v. 6) au condus la idolatrie (v. 7). Dumnezeu Ti avertizase din timp cu privire la groaznicele con-secinte care vor decurge din fuziunea cu locuitorii Canaanului. Ei erau un popor sfSnt si, prin urmare, trebuiau sa ramana despartiti si izolati de Intinaciunea din jurul lor, daca doreau sa aiba parte de binecu-vantarea lui Dumnezeu (Deut. 7:3-6). Dumnezeu a pedepsit Israelul, dand nati-unea Tn mana lui Cușan-Risataim, regele Mesopotamia, timp de opt ani. Numele acestuia contine termenul *Cus*, care Tnseamna un *om de o dubla rdutate*.

3:9-11 Ca raspuns la strigatul de cainta al copiilor Sai, Domnul 1-a ridicat pe Otniel, nepotul lui Caleb, ca sa-i izbaveasca pe israeliti de dusmanul lor si sa aduca peste ei patruzeci de ani de pace. Otniel (*leul lui Dumnezeu*) cucerise anterior cetatea Chiriat Sefer (*cetatea cartii*), pe care a rebotezat-o Debir (*pracol viu*). Este exact ceea ce face credinta cu Cuvantul lui Dumnezeu.

B. Ehud (3:12-30)

3:12-14 In cadrul celui de-al doilea ciclu, Israel a fost subjugat de Eglon, regele Moabului, timp de optsprezece ani.

3:15-30 Liderul militar pe care i 1-a

daruit Dumnezeu Israelului Tn aceasta perioada a fost Iehud... un om stangaci din semintia lui Benjamin. El a primit Tmpu-ternicire din partea poporului sau sa-i duca regelui Eglon un dar, ca tribut. Dar Iehud a ascuns un pumnal sub hainele sale. Dupa ce a predat darut, regele s-a simtit probabil Tn siguranta in ce priveste atitudinea supusilor sai israeliti. Apoi Iehud a solici-tat o audienta particulars cu regele, pentru a discuta un mesaj secret. CaYtd a fosi golita sala de celelalte oficialitati, Iehud 1-a asasinat pe rege, dupa care a fugit. Pana cand a ajuns sa fie descoperita fapta sa, Iehud a reusit sa-i stranga pe barbatii Israelului, pornind la lupta Tmpotriva Moabului si omorand circa zece mii din soldatii care au Tncercat sa tuga din calea lor. Dupa aceea Israel a beneficiat de optzeci de ani de odihna.

Cand *meditatia* (Ghera, v. 15) face loc *laudei* (Iehud), *stdpanitorul lumi't* (Eglon) este sortit pieirii, prin *sabia* ascutita cu doua taisuri (Biblia), chiar atunci cand Cuvantul este manuit de un om stangaci.

Otniel era din Iuda, eel mai puternic trib al Israelului. Ehud provenea din Benjamin. la vremea aceea eel mai mic dintre triburile Israelului. Dumnezeu Se poate folosi si de cei mari, si de cei mici pentru a da poporului Sau biruinta, Tntrucat oricum puterea vine de la El. Oamenii nu sunt decat agentii prin care se obtine izbavirea, nicidecum sursa acestei izbaviri.

C. Șamgar (3:31)

3:31 Acestui judecator Ti este consacrat doar un singur verset. El a ucis sase sute de oameni dintre filisteni cu un toiag de boi (un instrument ascutit folosit pentru a mana vitele). Este un alt exemplu Tn care Dumnezeu S-a folosit de „un lucru slab” pentru a realiza o mareata victorie. Un pelerin (**\$amgar**), manuint Cuvantul lui Dumnezeu (**toiag de boi** - vezi Eel. 12:11) Ti poate pune pe fuga pe ratacitorii (**filis-tenii**) aflati Tn mijlocul copiilor lui Dumnezeu.

D. Debora și Barac (capitolele 4,5)

1. Istoria lor in proza (cap. 4)

4:1-3 Urmatorul asupritor a fost
Iabin,

regele cetStii eanaanite Hazor. Comandantul oştirii sale a fost Sisera. Cu vestitele sale noua sute de care de razboi el i-a tinut pe israeliti sub stapanirea sa **timp de douazeci de ani.**

4:4-9 Dumnezeu nu a ridicat un barbat, de data aceasta. El a ridicat un membru al asa-numitului „sex slab”, o prorocita pe nurne Debora. (Nu este normal ca o femeie sa ocupe un loc de atare autoritate spirituala, dar s& nu uitam ca aceasta,era o perioad& de declin in viata natiunii Israel. Nu trebuie s& se faca referire la aceasta femeie, cand se discutii despre rolul femeii in biserica de astazi, intrucat ea constituie o exceptie de la regula. De asemenea, in acest text se vorbeste despre Israel, nu despre biserica.) Debora l-a imputemicit pe **Barac s& mearga** in nordul tani si sa atace fortele lui Sisera, dar el a refuzat s& mearga altfel decat insotit de ea. Pentru ca el a refuzat sa-sj asume rolul de conductor, i s-a spus ca biruinta asupra lui Sisera ii va reveni unei femei, si nu lui.

4:10-16 Debora a luat initiativa, chemandu-l pe Barac si ordonandu-i sa se angajeze in batalie, dupa cum a poruncit Domnul. Dar in Evrei 11:32 **Barac**, si nu Debora, primeste elogii pentru credinta de care a dat dovada. De&si initial a \$ovait ni^el, in cele din urm& a ascultat de Domnul prin credinta, izbavind Israelui. (Potrivit versiunii NIV, **Hobab** din verse-tul 11 ar trebui enumerat drept „ *cumnatul lui Moise*”, nu **socrul** cum apare in tradu-cerea NKJV.)

Barac s-a infatisat pe versantii de sud al Muntelui Tabor cu cei 10.000 de osteni ai sai. Sisera a cazut in plasa. Impreuna cu carele sale, fortele conduse de ei au traversat albia par&ului secat Chi&on, la vadul situat la sud de Haroset. Apoi ei au alergat spre sud-est, de-a lungul stravechiului drum ce duce la Taanach. Israelitii din sud, din tribul Efraim, au p&truns in vale la lenin (5:14) si si-au unit fortele cu cele conduse de Barac si cu trupele sale din nord, in valea situate sub Taanach, la sud de Chi&on. Debora a dat apoi semnalul de atac (14). Si ce atac a fost! Infanteri&ti fa&sa Tn fata¹ cu care de razboi! La momentul critic

a Tnceput s& plou&, intregu! tinut transform&ndu-se Tntr-o mlastina, drept

care s-a creat o stare de confuzie pentru lupia-torii lui Sisera, cu carele si caii lor (5:4). Avan-tajul era acum de partea infanteristilor, drept care Barac n-a zabovit deloc, pornind imediat la atac. Izolat de os.tenii sai, Sisera a luat-o la fugfi. Iar oștenii sii, nemaiavand conducator si net'i-ind obisnuiti sa lupte corp la corp, au Tnceput retragerea. Ploile au continuat, transformand parau! Chison Tntr-o viitura, asa meat cei cc an sclpat de urmiirirea israelitilor au fost maturati de apele paraului Chison, cSnd au Tncercat sa traverseze pe la.vadul Haro?et... [v. 10-16; cf 5:20, 21]. - *{Daily Notes of the Scripture Union}*).

asta pana cand s-a ridicat Debora.

4:17-24 Refugiindu-se in cortul chen-itei lael, Sisera a primit mancare si ada-post. Dupa ce a adormit, lae! i-a Tnfipt un tarus de cort in tampla. Cand Barac a trecut pe acolo, in urmarirea inamicului. lael l-a chemat inauntru, sa vada trupul neinsufle-tit al dusmanului sau. Astfel s-a implinii profetia rostita in versetul 9 de catre Debora. Dumnezeu s-a folosit de o biata albina de miere (Debora) pentru a rasturna ratiunea umana (Iabin), cand aceasta s-a semetit impotriva cunostintei lui Dumnezeu. Judecata s-a abatut asupra vrajmasului ca fulgerul (Barac). lael (urcatoare) s-a folosit de un tarus de cort (martorul vietii sale de pelerina) pentru a dobori pretentiile celor puternici. Ciocanul intruchipeaza Cuvantul (Ier. 23:29).

2. Povestea for in cantare (Cap. 5)

5:1-5 Cantarea Deborei si a lui Barac este opera clasica in lileratura de inspiratie biblica. Dupa ce incepe cu lauda la adresa Domnului, Debora rememoreaza marsul triumfator al Domnului cand israelitii au parSsit hotarele Edomului, inlrând in PSmantul F&gaduintei. Toata opozitia s-a destramat in fata maiestatii Domnului Dumnezeu al lui Israel.

5:6, 7 Apoi ea a descris conditiile exis-tente in vremea lui Șamgar, cSnd era atat de periculos sa ieși din casii incat dru-murile erau pustii. Calatorii recurgeau, in schimb, la cai ocolite pentru a nu cadea in m&na banditilor. Satenii nu indr&zneau sa piece de acasa,

5:8 Pentru cS oamenii s-au dedat la idoli, tara a fost lasata prada razboiului si varsarilor de sange iar Israelul a ramas fara armele cu care sa poata lupta.

5:9-15 Dar cand Dumnezeu i-a ridicat pe Debora si pe Barac, unii din dregatori Israelului si unii din popor le-au oferit cu generozitate ajutorului. Acestia au fost oameni din semintia lui Efraim, din Benjamin, din Machir (semintia lui Mariase), precum si oameni din Zabulon si Isahar.

5:16,17 Apoi Debora si-a adus aminte de cei care *nu* au venit in ajutor. **Ruben** si-a cercetat inima, dar a ramas la stane. Ghilead (Gad) nu a traversat Iordanul, pentru a se alatura luptatorilor. Dan a ramas la corabiile sale iar Aser s-a odihnit pe tarmul marii.

Scriptura Ti mentioneaza cu scrupulozitate pe toti cei care au luptat pe campul de batalie, precum si pe cei care au stat nepasatori, nefiind dispusi sa-si riște viața în cauza lui Iehova. Tot așa este și în zilele noastre: Domnul îi cunoaște pe cei care confruntă lumea și pe diavolul, dar și pe cei care stau retrasi, multumindu-se doar să privească batalia. Va veni Tnsa o zi când se vor împarti rasplatile, prilej în care unii vor constata că au pierdut (1 Cor. 3:10-15).

5:18-22 Zabulon și Neftali s-au evințiat în această luptă, membrii acestor triburi riscându-și viața pentru Iehova, fără ca ei să fi primit măcar vreo plată (**nu au luat nici o pradă, nici argint**). Ei au luptat vitejește în crâncena batalie împotriva **regilor Canaanului**. Fortele naturii au fost de partea lor, pentru că ei Tnșiși erau de partea Domnului.

5:23-27 Meroz (Meroza, în versiunea română) este scos în evidență, rostindu-se un blestem împotriva sa, pentru faptul că nu a venit în ajutorul lui Iehova. Oamenii acestei cetăți au rămas neutri, atunci când era nevoie de ajutorul lor pentru înfrângerea vrăjmasului. Dar Iael, care locuia într-un cort, a fost binecuvântată pentru curajul ei și viclenia de care a dat dovadă în nimicirea

lui Sisera. Doar mama Domnului nostru mai este scoasă în evidență în acest fel, fiind numită binecuvântată între femei (Luca 1:42).

5:28-31 Între timp, **mama** lui Sisera

statea la fereastră, asteptându-și fiul să revină acasă cu prada de război, și nu pricepea de ce întârzie acesta. **Cele mai inteligente** dintre doamnele din suita sa au asigurat-o că negres.it întârzie să-și dea prada faptului că fiul ei împarte prada cu oamenii săi. Dar **Sisera** nu avea să se mai întoarcă niciodată. Și de această soartă sa aiba parte **toti vrajmasii lui** Iehova.

Pe de altă parte, **cei care-L iubesc** pe Domnul **sa fie ca soarele, când se arată în puterea lui**. Capitolul se încheie cu afirmația că **tara a avut odihna patruzeci de ani** după moartea lui Sisera.

E. Ghedeon (6:1-8:32) i.
Chemarea lui Ghedeon la slujire (cap. 6)

6:1-6 În cadrul următorului ciclu, israelitii au fost asupriți de către **madianiti**, care faceau parte din bande de beduini, ce-i atacau prin surprindere pe israeliti, distrugându-le recoltele și secătuiind țara, asemenea lacustelor, furând vilele oamenilor. Caderea Israelului în păcat a atras după sine săracie, sclavie și teroare. Cei pe care Israelul îi cucerise odinioară erau acum stăpânii lor. Când noi, creștinii, ne îndepărtăm de Domnul, vechile naravuri și patimi ne invadează din nou viața, aducându-ne din nou la robie și săracie spirituală.

6:7-16 Când Israel a strigat la Domnul, cerându-I ajutorul, a fost trimis mai întâi un profet care să le amintească de idolatria lor. Apoi **Ingerul Domnului**, despre care noi credem că a fost Cristos în starea Sa anterioară întrupării (vezi eseul următor), i s-a arătat unui bărbat din Manase, pe nume **Ghedeon**, în timp ce acesta treiera greu într-un tease... pentru a-l ascunde de madianiti. Ingerul i-a spus acestui viteaz că Dumnezeu Se va folosi de el pentru a izbăvi Israelul de Madian. În pofida protestelor lui Ghedeon, ingerul a repetat chemarea adresată lui Ghedeon pentru îndeplinirea acestei importante misiuni.

INGERUL DOMNULUI

ingerul Domnului (Iehova) este Domnul Isus Cristos înainte de Întruparea Sa. Un studiu al pasajelor în care este

mentionat El ne arata limpede ca El este Dumnezeu si ca este a Doua Persoana a Sfintei Treimi.

Mai Intai, textele din Scriptura din care reiese ca El este Dumnezeu: Cand i S-a aratat lui Agar (Hagar), ea a recunoscut ca se afla in prezenta lui Dumnezeu, adresan-du-l-se cu apelativul „Dumnezeul care ma vede” (Gen. 16:13). Vorbindu-i lui Avraam pe Muntele Moria, Ingerul S-a identificat pe Sine ca fund „Domnul” (fn ebraica YHWH sau Iehova; Gen. 22:16). Iacov L-a auzit pe Inger prezentandu-se drept Dumnezeu la Betel (Gen. 31.11-13). Cand l-a binecuvantat pe Iosif, Israel a folosit cand termenul „Dumnezeu” cand Ingerul” (Gen. 48:15, 16). Cu prilejul rugului aprins, Ingerul Domnului” a fost eel care i S-a aratat lui Moise (Ex. 3:2), care „si-a ascuns fata, deoarece Ti era teama sa-L priveasca pe Dumnezeu” (Ex. 3:6). Domnul care a mers mainlea lui Israel fn stalp de nor (Ex. 13:21) nu a fost altul decat Ingerul lui Dumnezeu” (Ex. 14:19). Ghedeon se temea ca va muri, pentru fap-tul ca, vazandu-L pe Ingerul Domnului, L-a vazut pe Dumnezeu (Jud. 6:22, 23). Ingerul Domnului i-a spus lui Manoa ca numele Sau este Minunat (Jud. 113:18), unul dintre numele lui Dumnezeu (Is. 9:6). Cand Iacob s-a luptat cu Ingerul, el s-a lup-tat cu Dumnezeu (Os. 12:3,4). Toate acestea constituie dovezi indubitabile ca atunci cand Vechiul Testament II mentioneaza pe fingerul Domnului se refera la Dumnezeire.

John F. Walvoord (intr-un citat de Chafer) aduce patru argumente in sprijinul acestui punct de vedere:

„(a) A Doua Persoana este Dumnezeul Vizibil al Noului Testament, (b) Ingerul lui Iehova din Vechiul Testament NU MA! APARE dupa Intru-para lui Cristos. (c) Atat Ingerul lui Iehova, c&t si Cristos sunt trimijfi de Tatal. (d) Ingerul lui Iehova nu putea ti nici Tatal, nici Duhul Sfant.”⁴ Cat priveste a patra dovada, Walvoord explica in continuare ca Tatal si Duhul sunt invizibili pentru om si ambii poseda atributul imaterialita(ii. Prin urmare, conchide el: „Nu exista nici un singur motiv valabil care sa ne tndreptateasca sa

negam ca Ingerul lui Iehova este a Doua Persoana [a Sfintei Treimi], toate faptele cunoscute sprijinind

din plin identificarea Sa drept Cristosul Noului Testament."

Est s-au strans ca

In calitate de Inger al lui Iehova, Cristos Se deosebeste de alti Tngeri prin faptul ca nu a fost creat. Cuvintele traduse prin *Inger\$* in ambele Testamente mseamna „sol". El este *Solid* lui Iehova. Asadar, cum arata Chafer, El este „inger" doar in masura functiei pe care o ocupa.⁶:|:

6:17-24 Realizand ca sta de vorba cu Domnul, **Ghedeon** a cerut un semn. Apoi a pregatit o ofranda, jertfind un ied si paine nedospita. Cand Ingerul S-a atins de ofranda, cu toiagul Sau, aceasta a tost mistuita de foe, Ghedeon stiind ca se afla in prezenta Domnului, drept care s-a temut ca va muri. Dar Domnul l-a asigurat prin cuvintele. **„Pacea sa fie cu tine"**, dupa care Ghedeon a cladit un altar, dand locu-lui aceluia numele Iehova-Salom (**Domnul este Pacea**).

6:25-32 In noaptea aceea, dand dovada de ascultare fata de Domnul, Ghedeon a distrus un altar inchinat lui Baal, pe care-l ridicase tatal, precum si chipul de lemn de langa altar, ridicSnd pe locul acestora un altar inchinat lui Iehova. Cand s-a facul ziua locuitorii cetatii au fost cat pe aci sa-! omoare pe Ghedeon penttu aceasta fapta curajoasa a sa. Dar tatal sau, Ioas, a inter-venit, spunand ca daca Baal ar fi un dumnezeu adevarat, ar fi in stare sa se apere singur. Ioas a emis un decret, in virtutea caruia toti cei ce sprijineau cauza lui Baal aveau sa fie executati. Ghedeon a fost poreclit Ierubaal, adica *Apere-se Baal*.

S-ar putea ca unii oameni sa fie tnclinati sa-l critice pe Ghedeon pentru faptul ca. temandu-se, ei a daramat altarul pagan in timpul noptii. Sa nu pierdem Tnsa din vedere faptul ca el a ascultat totusi de Domnul. Frica sa nu l-a impiedicat sa asculte. Fiecare dintre noi suntem fricosi si frica in sine nu este neaparat gresita, in sine. Dar atunci cand ea ne Tmpiedica sa ascultam de Domnul, ea devine un obsta-col in calea credintei, in acest caz consti-tuind un pacat.

6:33-35 In acest timp, madianitii. amalecitii si oamenii din

sa faca rSzboi impotriva israelitilor, pe cSnd acestia traversau Iordanul, stabilindu-si tabarain Valealezreel. Duhul Domnului a venit peste Ghedeon, ajutandu-l sa strangS o armata dintre membrii triburilor Manase, Aser, Zabulon si Neftali. Abiezer (v. 34) a fost un stramos al lui Ghedeon. Numele sau apare in acest loc, in textul ebraic, ca nume de familie al urmasilor sai, contemporani lui Ghedeon („abiezeritii" in NKJV, nu „cei din Abiezer" cum se spune tn traducerea rom&neasca GBV, editia 1990, n.tr.)

6:36-40 Inainte de a porni la luptS, Ghedeon a dorit sa se asigure de izbanda obtinand in acest sens promisiunea lui Dumnezeu. Primul semn pe care l-a primit tn acest sens a fost roua care s-a asternut pe lSna, dar nu si pe pamantul din jurul ei. Al doilea semn l-a primit tn noaptea urma-toare, cand roua a cazut pe pam&nt, dar nu sj pe lSnS.

Lana lui Ghedeon a fost adesea supusa unor interpretari gresite din partea credinciosilor. Doua sunt lucrurile de care trebuie sa plnem seama in acest incident: Ghedeon nu a cautat sa obtina c&lauzire, ci confir-mare prin incidentul cu lftna. Dumnezeu deja ii spusese ce trebuia sa faca. Ghedeon voia doar sa obtina asigurarea ca va avea parte de succes. Cei care afirma ca au scos si ei lana afara, pentru a afla voia Domnului tntr-o anumita chestiune dau astfel dovada de o interpretare si aplicare gresita a acestui pasaj din cartea Judecatori. in al doilea rSnd, Ghedeon ceruse un semn supranatur-al, nu unul natural. Or, din punct de vedere natural, ceea ce ceruse Ghedeon nu s-ar fi int^mplat fara interventia directa din partea lui Dumnezeu. In vremea noastra oamenii folosesc exemplul lanii in cazul unor lucruri care pot avea loc tn mod natural, ffra interventia divina. Si aceasta este o intrebuintare gresita a pasajului despre Ghedeon. Asistam in acest fragment din cartea Judecatori la

o situatie speciala, in care Dumnezeu consimte sa-i acorde unui om cu credinta slaba dorinta, pentru a-l asigura de biruinta. Si in ziua de astazi Dumnezeu poate s5 dea si da asemenea asigurari prin raspunsul la rugSciunile noastre.

2. *Cei trei sute de viteji ai lui Ghedeon (cap. 7)*

7:1-3 Pentru ca biruinta Impotriva lui Madian sa fie netandoios datorata puterii divine, Domnul a redus mai intai armata initiala a lui Ghedeon de la 32.000 la zece mii, trimittindu-i pe cei slabi de Tnger si fricosi acasa, dupa cum prevedea lesrea (Deut. 20:8).

7:4-8 Pentru a reduce si mai mult ostirea lui Ghedeon, Dumnezeu i-a pus la incercare pe ostasi, cSnd acestia au coborat la rSu sa bea apa. Cei care s-au aplecat pe genunchi - folosind astfel mai mult timp decat s-ar fi cuvenit - ca sa bea, au fost eliminati. Pe de alta parte, cei care au lipait apa cu limba, cum lipaie cainele, pro-cedand cu maxima economie de timp. au fost retinuti, numarul acestora ridicandu-se la trei sute.

7:9-14 Domnul l-a condus .apoi pe Ghedeon sa viziteze tmprejurimile taberei madianitilor, pe timp de noapte. Insoetit de robul sau Pura, Ghedeon s-a deplasat pana la marginea taberei inamicului. Acolo l-a auzit pe un madianit povestindu-i unui pri-eten visul pe care l-a avut tn care se l^cea ca o turta de orz s-a rostogolit peste un cort al madianitilor, zdrobindu-l. Turtele de orz constituiau alimentatia oamenilor de riflnd. a agricultorilor, simbolizandu-l pe Israel. Iar cortul reprezenta ostirile madianitilor.

7:15-20 E posibil ca Ghedeon sa fi fost, nu fara temei, cuprins din nou de teama, cand a vazut cum armata sa, de la bun tnceput nu prea mare, a fost si mai mult redusa. Dumnezeu ti cerea sa tnfrunte o armata de 135.000 de militari cu doar 300 de viteji ai sai (8:10)! Prin urmare. cuvin-tele pe care le-a auzit din gura aceslor dusmani au avut darul de a-i tntari credinta. Dreptraspuns, mai intai el *s-a inch't-not* (v. 15), apoi *s-a razboit*.

Asigurat astfel de biruinta, Ghedeon a revenit in tabara lui Israel si si-a chemat oamenii la lupta. Dupa ce atmpartit armata in trei cete de ciate o suta fiecare,

l-a Tnar-mat pe fiecare osten cu o trompeta si cu un urcior de lut, avand tn interior o torta. Apoi au pornit tn mars, ajungand la marginea taberei madianitilor, unde, la sem-nalul stabilit, au suflat din trompete, au

spart urcioarele de lut, pentru ca sa se vada lumina, si au strigat: „**Sabia Domnului si a lui Ghedeon!**”

Interpretarea divina a acestui incident o gasim la 2 Corinteni 4:7. Trupurile noastre sunt vasele de lut. Doar in masura in care trupurile noastre sunt date in permanenta mortii, din pricina lui Isus, straluceste lumina cunostintei slavei lui Dumnezeu in fata lui Isus Cristos, luminandu-i pe cei din jur.

7:21-25 Cuprinsi de panica si haos, madianitii au inceput sa se atace intre ei, dupa care au luat-o la tuga. La inceput ei au fost urmariti de barbatii din triburile Neftali, Aser si intregul Manase. Apoi toti barbatii din Efraim au fost chemati sa li se alature, cucerind vadurile Iordanului si nimicindu-l pe inamic, care incerca sa se refugieze dincolo de rau. Efraimitii au reusit sa cucereasca si sa ucida pe doi dintre printii Madianului: Oreb (*corb*) si Zeeb (*lup*).

Multe sunt invatamintele pe care ni le putem insusi cu privire la calitatile unui conducator din studierea actiunilor lui Ghedeon. Conducatorul trebuie sa fie pe deplin convins de justetea actiunilor sale, inainte de a-i putea conduce pe alii. Mai intai de toate, el trebuie sa fie un inchinator, dandu-I lui Dumnezeu locul ce I se cuvine (v. 15). Apoi el trebuie sa conduca prin propriul sau exemplu, printr-o pilda vrednica de urmat (v. 17). El trebuie sa aiba grija sa atribuipe meritele persoanei sau persoanelor care s-au facut demne de acestea: mai intai, desigur, el trebuie sa dea cinstirea lui Dumnezeu, iar apoi instrumentelor de care a binevoit sa se foloseasca El (v. 18).

3. Biruinta lui Ghedeon asupra filiste-

nilor (8:1-32)

8:1-3 La inceput efraimitii s-au separat pe Ghedeon, pentru ca nu i-a chemat mai devreme sa-i dea o mana de ajutor. Dar cand Ghedeon le-a amintit ca actiunea lor curajoasa de a-i fi

prins pe cei doi printi a fost mai remarcabila decat propriile sale fapte de vitejie, mania lor s-a potolit. Dupa cum am aratat deja, **Abiezer** din versetul 2 se refera la Ghedeon si la oamenii lui.

8:4-7 Evreii din Sucot au refuzat sa dea de mancare lui Ghedeon si celor trei sulci de osteni flamanzi ai sai, deoarece se te-meau de represalii din partea madianitilor, in cazul in care izbunda le-ar fi revenii acestora. Ghedeon a amenintat ca le va sfasia (ebr. *treiera*) carnea cuspini si maracini. dupa ce Domnul Ti va fi dat in mana sa pe Zeba si Talmuna.

8:8, 9 Oamenii din Penuel au procedat la fel, refuzand sa-i dea de mancare. Pe acestia Ghedeon i-a amenintat ca le va darama turnul cand se va intoarce de la razboi, incunatat de biruinta.

8:10-17 Ghedeon s-a tinut de cuvant. I-a prins pe cei doi regi madianiti si a pus pe fuga armata acestora. Cu ajutorul listei intocmite de un tanar informalor, Ghedeon le-a dat o lectie celor saptezeci de lideri ai cetatii Sucot. Iata ce spune Cohen despre aceasta:

Acest gen de pedepsire „este descris in *Republica* lui Platon ca fiind aplicat celor mai inraiti dintre infractori”⁷

Eruditii rabini Kimchi si Rashi considerau ca aici am avea o expresie idiomatica, avand sensul de „a lovi cu sete”.

Conform explicatiei oferite de altii, el [Ghedeon] i-ar fi amenintat ca-i va arunca goi pusca peste un morman de spini, calcandu-i in picioare, cum se treiera granele pe arie.⁸

In ce priveste cetatea Penuel, intr-adevar Ghedeon i-a daramat zidul si i-a omorat locuitorii.

„Un raspuns bland potoleste mania, dar un cuvint aspru aprinde mania” (Pro. 15:1). Primul adevar este ilustrat in versetele 1-3 de raspunsul dat de Ghedeon efraimitilor. Al doilea adevar din Proverbe 15:1 este ilustrat de versetele 4-17 din Judecatori 8, prin cuvintele rostite de oamenii din Sucot si Penuel.

8:18-21 Zeba si Talmuna i-au ucis pe unii din fratii lui Ghedeon la Tabor. Prin urmare, Ghedeon i-a poruncit fiului sau

cel mai mare, Ieter, sa-i ucidă pe Zeba si pe Talmuna. Dar lui Ieter i-a fost frica, deoarece era doar un flacaias, si astlel Ghedeon este eel care i-a executat.

8:22,23 Barbatii din Israel 1-au rugat pe Ghedeon sa le fie rege - intr-atat de tare i-a impresionat el prin iscusinta dovedita pe campul de batalie. Astfel ei au dat slava omului, nu lui Dumnezeu (cf. 7:2). Dand Tnsa dovada de noblete, Ghedeon a refuzat aceasta cinste pentru el si fiii sai, scotand Tn evidenta ca numai Domnul avea dreptul sa domneasca peste ei.

8:24-27 Dar dupa ce s-a rmpotrivit cu succes acestei ispite, cand a fost asaltat de o noua ispita, Ghedeon a cazut Tn ea. El a cerut inelele .de aur pe care israelii le stransesera de la madianiti (numiti si isjnaeliti; cf. Ex. 32:1-6). Apoi a con-fectiionat din aceste inele un efod, acel arti-col vestimentar asemanator unui șort pe care II purta preotul. Dupa ce acest efod a fost ridicat la Ofra, a devenit un obiect de Tnchinare idolatra și o cursa pentru Israel, oamenii riemaducandu-se la Sjllo și la cor-tul tntalnirii. ,£1 a refuzat onoarea de rege, ravnind-o, in schimb, pe aceea de preot."

8:28-32 Dupa Tnfrangerea madianitilor, Israelul s-a bucurat de pace, timp de patruzeci de ani.

Cuvantu! lui Dumnezeu tine sa mentioneze in acest loc ca Ghedeon a avut multe neveste, care i-au daruit .saptezeci de fii. De asemenea a avut o concubina la Sihem, care i-a nascut sj ea un fiu, cu numele de Abimelec.

In acest capitol ni se dezvaluie Tnca doua trasaturi ale personalitatii lui Ghedeon cu atatea fatete: Zelul sj perseverenfa cu care i-a urmarit pe madianiti a demonstrat stator-nicia caraclerului sau, probitatea cu care a adus la tndeplinire poruncile Domnului. Desj era frant de oboseala, dupS ce luptase atat de mult, si chiar dac& nu avea pe nimeni Tmprejur care sS-I ajute, el nu s-a oprit, ci i-a urmarit cu inverșunare pe ismaeliti, pana la nimicirea lor si uciderea regilor acestora, la picioarele sale. Apostolul Pavel a fost animal de aceeașj ravna, care s-a manifestat Tnsa pe planul luptei spirituale (Filipeni 3:12-14).

A doua trasatura de caracter a lui Ghedeon este negativa, prin faptul cS a solicitat ?i a acceptat din mana poporului inelele de aur obtinute ca

prada de razboi, ca rasplata pentru ca i-a infrant pe i?maelili

(v. 24), acest lucru devenind o cursa pentru Ghedeon si familia sa, precum și pentru întreaga sa tara. Cat de mult contrasteaza aceasta comportare a lui Ghedeon cu purtarea lui Avraam descrisa la Geneza 14:21-24! Sub calauzirea lui Dumnezeu. noi trebuie sa ne straduim sa emuiam vir-tutile lui Ghedeon, ocolindu-i Tnsa viciile.

care oamenii au ascultat cu

F. Actul de uzurpare al lui

Abimelec

(8:33-9:57)

8:33-35 De Tndata ce a murit Ghedeon, Israel s-a abatut de la calea cea dreapta, Tnchinandu-se baalilor. Ca cata usurinta au uitat israelitii maretele fapte de vitejie sarvarsjte de acest erou national, pana acolo mcSt i-au maltratat descendentii și au dat uitarii izbavirea pe care le-o adusese Dumnezeu prin Ghedeon! Dar oare noi suntem mai breji, cand vine vorba sa ne aducem aminte de binecuvantarile pe care le-am primit de la Domnul sau din mana semeniiior no^tri? Spre rusinea noastra, adesea le dam uitarii.

9:1-6 Abimelec (*tatal men a fost rege*), un fiu al lui Ghedeon, nu a fost un judeca-tor al Israelului, ci un uzurpator - unul care a cautat cu orice pret sa guverneze Israelul fara sa i se fi incredintat autoritatea de a face acest lucru. Și pentru a elimina orice amenintare la adresa puterii sale, i-a omorat pe toti fratii sai, cu exceptia lui Iotam, eel mai mic dintre acestia. Cu aju-torul unor rude netrebnice s,i fara capatai din Sihem, a convins oamenii din partea locului sa-l accepte ca rege. intrucat Ghedeon a avut saptezeci de fii (v. 2) si nu toti au fost ucisi, **saptezeci** din verseiul 5 trebuie luat ca o cifra rotunda.

9:7-15 Evangheliile contin multe parabole, deci povestiri cu un profund Tnte-les spiritual. Gasim aici una din putinele parabole prezente pe paginile Vechiului Testament, despre care Jensen face urma-torul comentariu:

Cand lotam a aflat despre Incoronarea lui Abimelec, s-a suit Tn graba pe Munteie Gherizim, Tn timp ce poporul era adunat Tn valea de la poaleie muntelui. Din acel puncc strategic avantajos, vocea lui a putut fi auzita Tn toata valea. drept

atentie ciudata parabola rostita de el. RecurgSnd la metafora unei repubiici de pomi care si-au ales un rege, Iotam a evidentiat astfel purtarea Israelului. Apoi el i-a comparat pe Ghedeon și pe fiii lui cu un maslin, un smochin si o vita de vie, fiecare dintre acești arbori refuzlnd cu Tntelepciune sii-si paraseasca locul de slujire și rodnicie randuit de Dumnezeu, doar pentru a domni peste ceilalti pomi. Dar pe Abimelec 1-a asemanat cu un spine, care, nu numai ca a acceptat cu bucurie invitatia de a fi rege peste ei, ci a amenintat ca va distruge cedrii Libanului daca nu va fi ales rege.⁹

de fapt oameni si ca dintr-o alta directie se apropia o alta ceata de oameni. Apoi Zebul 1-a provocat sa iasa afara si sa se lupte cu eel a carui stapanire

9:16-21 Iotan le-a spus apoi oamenilor ca daca au procedat corect cand i-a ucis pe fratii sai, atunci n-au declit sa se bucure de noul lor dregator. Dar daca n-au procedat corect, atunci atat locuitorii Sihemului, cal si Abimelec vor fi antrenati Tntr-un razboi, Tn care se vor nimici unii pe altii.

9:22-33 Ceea ce s-a si Tntamplat. Dupa numai trei ani, Dumnezeu a trimis un duh de invrajbire intre Abimelec si oamenii din Sihem. Dumnezeu nu este autorul raului, dar El permite uneori raului ba chiar se foloseste de acesta pentru a-Si Tmplini scopurile Tn cazul unor oameni rai (cf. 1 Sam. 16:14; 1 Regi 22:19-23). Oamenii din Sihem fi jefuiau pe cei ce calatoreau pe traseele comerciale din apropierea Sihemului, vaduvindu-1 astfel pe Abimelec de impozitele si taxele pe care le-ar fi putut percepe de la acestia (v. 25). Gaal, fiul lui Ebed, a profitat de sarbatoarea recolteior pentru a da semnalul unei rascoale Tmpotri-va lui Abimelec, spunand: **„Cine este Abimelec si cine este Sihem, ca sa-i slu-jim?”** Zebul, guvernatorul-marioneta al Sihemului, I-a Tncunostintal Tn taina pe Abimelec despre existenta acestui complot, sfatuindu-l sa atace fn zorii zilei cetatea.

9:34-40 Cand s-a dus Gaal a doua zi dimineata la poarta cetatii, a crezut ca vede oameni coborand de pe munle. La fnceput Zebul s-a prefacut ca nu vede decat umbre, sperand sa castige astfel timp pentru Abimelec. In cele din urma Gaal si-a dat seama ca acestia erau

o dispretuise. CSnd Gaal si ceata lui de razvratiti s-au luat la lupta cu inamicul, multi dintre oamenii lui au cazut, iar el a fost In curand alungat din cetate.

9:41-44 In limp ce Abimelec se afla cu tabara sa la Aruma. in apropiere, Zebul i-a alungat pe Gaal si pe fratii lui din Sihem. A doua zi oamenii din Sihem au iesit la munca campului sau poate ca sa-si insuseasca prada de razboi de la ostenii rapusi. Afland despre asta, Abimelec si-a fmpartit oamenii Tn trei cete, pregatind o ambuscada. Doua cete urmau sa se repcada asupra oamenilor, a treia urmand sa fmpiedice fuga lor fnapoi Tn cetate. Ambuscada a reusit.

9:45 Dupa o zi de lupta, cetatea a cazut, locuitorii sai fiind ucisi. Apoi cetatea a fost distrusa, peste daramaturile sale fiind presarata sare. (Se stie ca sarea asigura sterilizarea terenului. Dar actiunea lui Abimelec a avut un ro! simbolic, exprimand hotararea sa neclintita de a se asigura ca acest loc plin de sare va ramane pe veci pustiu.)

9:46-49 In apropiere era turnul Sihem. unde se afla templul zeului Berit. Oamenii din turn s-au ascuns Tntr-o Tncapere marc din templu. Abimelec si oamenii sai au strans ramuri din padurea de pe Munleie Zalmon (Talmon), aprinzand cu ele un foe care a incendial cetatea. Circa o mie de barbati si femei au pieril Tn acea confla-gratie.

9:50-57 in operatiunea de cucerire a cetatii Tebez (Tebet), Abimelec si-a gasit fnfrangerea. In limp ce ataca un turn Tn care se refugiasera multi dintre locuitorii cetatii, o femeie a aruncat o piatra de rasnita pe capul lui Abimelec. Fiind limit grav, el 1-a mgat pe unul din oamenii sai sa-1 ucidă. ca sa nu se spuna ca a fosl ucis de o femeie. Astfel spinefe a fost mistuit, exact asa cum prezisese Iotam.

Nu stiu cum se face, dar de multc ori justitia nu numai ca Tl pedepseste pe eel vinovat. dar fi aplica o pedeapsa pe masura faradelegii comise. Abimelec Tsi uciscsc fratii pe o piatra (v. 5), pentru ca la urma sa fie el Tnsusi omorat cand o piatra a cazut peste capul lui trufas. Cei ce traiesc de pe urma violentei vor si muri de pe urma ei.

G. Tola și Iair (10:1-5)

Tola, din tribul lui Isahar, a judecat Israelul douăzeci și cinci de ani. El a trăit în munții lui Efraim.

Urmatorul judecător a fost Iair, un galaadit, care a domnit timp de douăzeci și doi de ani asupra Israelului. Sunt amintiți în ireacat cei treizeci de fii ai săi, care au stăpânit peste treizeci de cetăți.

H. Iefta (10:6-12:7)

/ Starea jalnică a Israelului (10:6-18)

10:6-9 Din nou citim cu tristare despre felul în care copiii lui Israel l-au parasit pe Domnul, dându-se iar la idolatrie. Slujindu-i pe idoli lor, israelitii au devenit robii unor oameni idolatri. Filistenii și amonitii au luptat împotriva evreilor, care se aflau pe malul de răsărit al Iordanului iar amonitii au traversat Iordanul, luptând împotriva lui Iuda, Beniamin și Efraim.

Israelitii au fost neputincioși în fața filistenilor și amonitilor, deoarece renunțaseră să se mai închine lui Iehova și slujiseră dumnezeilor acestor pagani (v. 6).

10:10-16 Când israelitii au strigat la Domnul, El a refuzat, la început, să dea ascultare cererilor lor, citând în acest sens mai multe ocazii din trecut când au fost izbăviți și amintindu-le că după fiecare izbăvire ei s-au îndepărtat iar de El (v. 13). Dar când ei au continuat să se roage, după ce, mai întâi, au scos dumnezeii străini din mijlocul lor, Dumnezeu le-a ascultat strigatul. Versetul 16 ne ajută să înțelegem mustratva inițială plină de iubire a Domnului. Ca un părinte îndurător El a fost mijloc profund de suferință copiilor Săi îndurătornici. Suferința lor a necesitat îndurarea Sa.

10:17, 18 La încheierea capitoului, armatele lui Amon sunt cantonate în Ghilead (Galaad), iar Israel s-a strans la Mitpa. Oamenii din Ghilead cautau un lider militar (v. 17, 18).

(11:1-28)

11:1-3 Omul ceasului a fost Iefta, galaaditul, un om viteaz și fiul unei prosti-tuate. Intrucat a fost respins de concetățenii

sai, a plecat de acasa, ajungand in tara Tob (probabil in Siria), unde a devenit liderul unei bande de haiduci.

11:4-11 Batranii din Galaad (Ghilead) l-au rugat acum pe Iefta sa porneasca la lupta in fruntea o[^]tirilor Israelului. Impotriva amonitilor, promMndu-i cS-1 vor recunoaste de capetenie daca tl va Invinge pe inamic.

In unele privinte Iefta ne amintește de Domnul Isus. Asupra nas,terii sale a planat o umbra, apoi el a fost respins de catre fratii lui. Cand au ajuns in robie si-au adus aminte de el si l-au chemat sa" le fie salva-tor. Consimtind sa vina in ajutorul galaaditilor, Iefta a acceptat sa le fie salva-tor, dar a pretins sa le fie si stapan.

11:12-28 Prima actiune intreprinsa de Iefta a fost sa trimita soli la regele fiilor lui Amon, pentru a-i da prilejul sa explice de ce ii asuprea pe israeliti. Regele s-a plans c& Israel ar fi luat cu forta o parte din teritoriile sale cand natiunea Israel s-a stramutat In Canaan, venind din Egipt. Iefta a explicat limpede ca acest lucru nu era adevarat. Domnul li instruisese explicit pe oamenii S3i sa nu se amestece In nici un fel cu edomitii (Deut. 2:4, 5), moabifii (Deut.2:9) sau cu amonitii (Deut. 2:19) - top' acestia fiind rude Tndepartate ale evreilor. Prin urmare, israelitii au ocolit tara Edom și tara Moab. Dar cand au ajuns la granita teritoriului amonitilor, acestia fusesera deja cuceriti de amoriti, al caror rege era Sihon. Israel a luat in stapanire pamantul acestuia, infrangan-du-i pe amoriti.

Cand regele fiilor lui Amon a refuzat sa-si retraga pretentia teritoriala, Iefta a inceput pregatirile de razboi.

3. Juramantul lui Iefta (11:29-40)

tnainte de a pomi la lupta, Iefta a facut un juramant nechibzuit, potrivit caruia va consacra Domnului tot ce-i va iesi in cale ca sa-1 int&mpine la usa, daca se va intoarce acasa biruitor. Domnul i-a daruit

izbanda asupra amonitilor iar cand s-a intors acasa cine l-a intampinat daca nu chiar fica sa. In consecinta, Iefta a adus-o jertfa Domnului.

Exista o sumedenie de dezacorduri cu privire la ce anume i-a f&cut Iefta fiicei

sale. Conform uneia dintre opinii, el a omorat-o, aducand-o ca jertfa arsa de tot Domnului. Este probabil sensul eel mai evident caie se desprinde din textul biblic, cu toate ca ideea jertfei umane este respingatoare si niciodata nu a fost aprobata de Dumnezeu (Deut. 18:9-14). Numai ani-malele puteau fi sacrificate, fiintele omenesti fiind dedicate (sau consacrate), iar apoi rascumparate cu bani (Ex. 13:12, 13; Lev. 27:1-8).

Cealalta parere, foarte raspandita, este ca lefta si-a consacrat fiica obligand-o sa ramana fecioara perpetua tn slujba lui Iehova. Cei care sustin acest punct de vedere afirma ca juramantul lui lefta a fost formulat in sensul cif orice ii va ie?i pe usile casei sale „va fi negresit al Domnului sau Tl voi aduce ca jertfa de ardere de tot" (v. 31). Ideea unei perpetue feciorii este sustinuta' putemic de versetele 37-39. In orice caz, invatatura care se desprinde de aici este ca nu trebuie sa facem promisiuni cu usurinta.

4. lefta ii ucide pe efraimiti (12:1-7)

12:1-4 Oamenii din Efraim au fost gelosi pe lefta pentru biruinta sa, pl^ngan-du-se ca nu li s-a permis sa ia parte la ea. lefta le-a amintit ca apelase la ajutorul lor, dar degeaba, caci ei n-au raspuns. Efraimitii si-au batut joe de concetalenii lui lefta, galaaditii, spunand ca acestia nu ar fi fost altceva decSt efraimiti care au dezertat. (Efraimitii erau cunosculi ca scandalagii. Amintiti-va cum s-au certat cu Ghedeon, cand acesta i-a intrant pe ma-dianiti [cap. 8]. Iata-i din nou certandu-se cu lefta, fara sa aiba motiv.)

12:5, 6 lefta si oamenii sai i-au atacat pe efraimiti, barand calea lor de scapare la vadurile Iordanului. Inainte ca cineva sa fie lasat sa treaca Iordanul, era obligat sa pro-nunte cuvantu! „\$iboleť" (textual *pdrdu*). Efraimitii nu puteau pronunta corect acest cuvnt, tradandu-si astfel identitatea. Concret nu

puteau pronunta pe 5, termenul fiind pronuntat Siboleť de catre ei.¹⁰ lefta a ucis patruzeci si doua de mii de barbati din Efraim la Iordan - un macel cumplit al concetatenilor sai.

Acest timp de lupte interne in. sanul

poporului lui Dumnezeu ne ofera un tablou groaznic. Sangele efraimitilor s-a amesie-cat astfel cu eel al amonitilor. Constatam asadar ca pana si momentele luminoase din cartea Judecatori sunt palate dc napasta, cum bine observa Ridout:

Nu este oare o realitate faptul ca cei care au rîis-turnat erezia sunt cei ce ?i-au incruciat sabiile cu fratii lor, luptandu-se pentru chestiuni ce *nu* constituiau elemente vilale ale aclevarului?ⁿ

12:7 Slujba de judecalor a lui lefta a durat sase ani, dupa care a murit si a fost ingropat Tn Galaad. lefta este citat la Evrei 11:32 impreuna ca Ghedeon, Barak si Samson. Toti acesti barbati au avul, negresit, siabiciuni, dar cu totii, la un moment dat, au dat dovada de o mare cre-dinta.

I. Ibzan, Elon și Abdon (12:8-15)

12:8-10 Ibzan a judecat Israelul timp de sapte ani. Tot ce stim despre el este ca era din Betleem si ca avea treizeci de fii. fiecare din acestia fiind casatoriti cu femei din alte parti decat din clanu! lor.

12:11, 12 Elon provenea din tribui lui Zabulon. Lucrarea sa de judecator a tinui zece ani, fiind apoi Tngropat la Aijalon.

12:13-15 Abdon, fiul lui Hillel, era din cetatea Piraton, Tn muntii amalecitilor, Tn tinutul lui Efraim. El a judecat Israelul timp de opt ani. Textul biblic face o men-tiune speciala cu privire la cei patruzeci de fii si treizeci de nepoti ai sai.

J. Samson (cap. 13-16)

/ . Zestrea evlavioasa a lui Samson

(cap. 13)

13:1-3 Pentru a saptea oara Tn cartea Judecatori citim cuvintele: „Din nou copiii lui Israel au facut ceea ce este rau Tn .ochii Domnului." Se reia astfel ciciul. De data aceasta. filistenii i-au mrobil pe israeliti timp de patruzeci de ani. A fost cea mai lunga asuprire a

poporului Israel, de cand au iesit din Egipt. In timp cc israelifii erau asupriti de filistenii, Ingerul Domnului (Cristos) S-a aratat sofiei lui Manoa, din tribui lui Dan, anunt&nd-o ca, desi era

stearpa, avea sa nasca un fiu. De multe ori lucrari mari ale lui Dumnezeu isj au ca punct de pornire pantecele sterp. El cheama viata din moarte, folosindu-se de lucrurile care nu sunt pentru a le face de rusjne pe cele ce sunt.

13:4-7 Fiul acesta urma sa fie un nazireat din pantecele mamei sale, cat timp va trai. El nu avea voie sa bea vin, nici sa consume struguri sau stafide, dupa cum nu avea voie sa-și taie parul. Chiar mama lui trebuia sa se abtina de la con-sumul de vin sau alta bautura similara sj de orice lucru necurat.

Pentru fondul scriptural al juramantului de nazireat, vezi Numeri 6:2. in mod obișnuit, o persoana facea jur&mantul de nazireat in mod liber si nesilit de nimeni. Dar in cazul lui Samson conditia de nazireat trebuia sa i se aplice din clipa nașterii pana la moarte.

13:8-14 Manoa s-a rugat ca ingerul s-o viziteze din nou, pentru a-i da alte instrucduni. Cand ingerul i s-a aratat din nou, ea s-a grabit sa-l aduca pe sotul ei ca sa-l cunoasca pe acest Oaspete ceresc. Dar de data aceasta Ingerul nu i-a mai dat alte instrucduni.

13:15-18 Apoi Manoa s-a oferit sa-l pregateasca ingerului ceva de mancare, crezand ca acesta era un om la fel ca el. Ingerul a refuzat sa manance cu Manoa, ca de la egal la egal, propunand, in schimb, sa se aduca un ied ca jertfa arsa de tot Domnului. Cand Manoa a vrut sa afle nuraele ingerului, i s-a spus ca acesta e Minunat - unul din numele atribuite Domnului Isus in Isaia 9:6.

13:19-23 Apoi Manoa a adus iedul ca jertfa Domnului. ingerul S-a suit la cer in fiacara de pe altar, dovedind clar ca avem de a face aici cu o aratare a Domnului In-susi. Manoa si sotia sa s-au inchinat apoi, prosternandu-se cu fata la pamant - act ce ar fi fost taxat ca necorespunzator, daca Ingerul nu ar fi fost Dumnezeu. Ei L-au vazut pe Dumnezeu, si totusi nu au murit ca urmare, Intrucat Dumnezeu a primit o

jertfa arsa de tot si o ofranda de cereale din partea lor.

13:24, 25 Apoi s-a nascut fiul promis, primind numele de Samson (micul soare)

si in curand s-a dovedit ca Duhul Domnului lucra cu putere in viata lui.

Putini oameni din Biblie prezinta un tablou mai pregnant al contrastului dintre lare si slabiciune. Cand ne gandim la Samson, de obicei suntem tentati sa ne referim la puterea sa, la punctele sale forte. Doar a ucis un leu cu mainile sale, fara nici o arma (Jud. 14:6). Apoi a omorat treizeci de filistenii cu o singura mana (14:19). A rupt legaturile cu care il legasera fedelele oamenii din Iuda si a luat viata a o mie de filistenii cu o falca de magar (15:14-16). Apoi reusind sa scape dintr-o cursa pe care i-o intinsesera filistenii, a luat cu el portile din Gaza (16:3). De trei ori a scapat de uneltirile Dalilei - o data rupand cele sapte legaturi noi cu care fusese legat, o data rupand funiile noi, de parca ar fi fost niște fire de ata si o data scotand agrafa cu care fusese legate cele sapte suvite aleparului sau de razboi (16:6-14). Pentru ca !a urma sa darama stalpii edificiului in care filistenii se adunaseră sa petreaca'si sa fie dis-trași de el, ucigand prin moartea sa mai multi filistenii decat omorase in tot timpul vietii sale (16:30).

Dar slabiciunile lui Samson au ieșit si mai mult in evident! in primul rand, avea o slabiciune pentru femei, fiind dispus sa nesocoteasca voia lui Dumnezeu, doar pentru a obtine femeia care i-a placut (14:1-7). De asemenea si-a nesocotit si parindi (14:3). A dat dovada deinselaciune (14:9; 16:7, II, 13b). A fraternizat cu treizeci de filistenii. dusmani ai poporului lui Dumnezeu (14:11-IB). A dat frau liber maniei și spiritului de razbunare (14:19b; 15:4, 5). A avut o inclinatie spre cruzime in caracterul sau (15:4, 5). S-a incurcat cu o prostituata (16:1, 2). A cochetat cu raul (16:6-14). I-a dezvaluit vrajmașului secretele tarii sale iesitedin comun (16:17, 18). A fost prea increzator in fortele sale si chiar trufas (16:20b). Si apoi nu trebuie uitatcasi-aincalcatjuramantul denazireat (14:9).

2. Ospatul dat de Samson si ghicitoarea

(cap. 14).

14:1-4 incapacitanarea lui Samson s-a manifestat foarte curand, prin insistenta sa

de a se casatori cu o femeie filisteana - din poporul inamic al Israelului. Tatăl său și mama sa au cautat să-l înduplece să nu facă acest pas, dar el n-a ascultat. Versetul 4 nu înseamnă că Domnul a aprobat neascultarea lui Samson, ci doar că a îngăduit acest lucru, având în plan să anuleze efectele sale, făcând ca în cele din urmă să fie tot în folosul poporului Israel și spre pedepsirea vrăjmașului.

14:5-7 În drum spre Timna (o cetate filisteana) mergând alături de părinții săi Samson a fost amenințat de un pui de leu. Duhul Domnului a venit peste el cu putere, învrednicindu-l să ucidă leul de unul singur. Se presupune că atunci au fost făcute pregătirile pentru căsătoria lui Samson.

14:8,9 Ulterior, când Samson s-a întors la Timna, ca să-și ia mireasa, a descoperit miere în cadavrul leului pe care-l omorase. Drept care a mâncat din această miere, dând și părinților săi din ea. Dar nu le-a spus că mierea era contaminată spiritual datorită contactului cu un trup nemsufletit. (Ca nazireu a călcat o parte a jurământului său, prin faptul că s-a atins de un animal mort.)

14:10-14 La Timna, s-a ținut un mare ospat, în timpul căruia Samson a spus o ghicitoare, oferind fiecăruia dintre cei treizeci de însoțitori ai săi un rand de haine dacă vor putea dezlega ghicitoarea. În caz contrar, aceștia trebuiau să-i dea lui treizeci de haine de în și treizeci de schimburi de îmbrăcăminte. Iată ghicitoarea:

Din eel ce mananca a iesit ce se mananca si din eel tare a iesit dulceata.

Desigur ghicitoarea se referea la uciderea leului și la mierea pe care a găsit-o în starvul acestuia.

14:15-18 Când celor care li s-a adresat ghicitoarea nu au fost în stare să-o dezlege, soția lui Samson a obținut, prin amenințări, răspunsul de la Samson. Apoi a explicat

semnificația ghicitorii celor trei tineri, care i-au adus lui Samson răspunsul, cerând în schimb hainele promise. Samson și-a dat seama că fuseseră ajutați de soția lui.

14:19,20 Pentru ca să facă rost de haine ca să-și plătească pe oameni, Samson a

omorât, la mânie, treizeci de barbati din Aschelon, dezbracându-i de haine. În ziua a saptea, când trebuia să aiba loc nunta, el s-a întors acasă iar cea care trebuia să-i fie soție a fost data prietenului său, nănul.

3. Represaliile lui Samson (cap. 15).

15:1-6 Când socru! sau a refuzat să-i dea lui Samson fiica sa, Samson s-a răzbunat pe acesta legând cozile a trei sute de vulpi și dând foc fiecărei perechi de cozi. Apoi a dat drumul anirnalelor în lanuri, în vii și în livezile de măslini. Când filistenii au aflat despre acest act de cruzime și inutila pagubă materială, s-au răzbunat, dând foc casei socruii sau, incendiu care l-a mistuit și pe acesta, și pe fiica lui.

15:7-13 în replica, Samson a ucis o mare mulțime de filistenii. Apoi s-a retras într-o adăncitură de stâncă la Etam, în teritoriul lui Iuda. Dar violentele odată declanșate atrag după ele alte violente. Când filistenii au venit să-l prindă, oamenii din Iuda i-au amintit, pe un ton supus, că filistenii sunt stăpanii lor. Ca să-și salveze viața, ei s-au învoit să-l predea inamicului. Samson a fost de acord cu planul lor, cu condiția ca propriii lui concetățeni să nu încerce să-l ucidă ei înșiși. Ei se coborâseră la un nivel atât de scăzut, adoptând o înertitate de vasali, încât au încercat să-și tradeze pe unul de-al lor, numai că să rămână loiali asuprașilor lor, în loc ca să se împrietenească cu Samson și să sfărâme lanțurile opresiei.

15:14-17 Acum urmează unul din momentele de glorie din cariera lui Samson. Când a fost scos afară, legal, Duhul Domnului a venit peste el cu putere. Luând o faică de măgar, a ucis o mie de filistenii. A dat locului respectiv denumirea de Ramat Lehi (în ultimile Falci, în textul marginal al NKJV). în versetul 16 avem (în limba engleză, n.tr.) un joc de cuvinte: "With the jawbone of an ass I have ass-assinated them," sau "With the jawbone of an ass I have piled them in a mass/With

the jawbone of an ass I have assailed assailants" (Moffatt).

Ne întrebăm de ce Domnul a gasit cu cale să daruiască o biruință atât de mare

prin intermediul unei arme atât de neconvenționale. Lui Samson îi era interzis să se atingă de orice lucru necurat. Or, falca de magar era negresită parte dintr-un animal mort. Dar aceasta ar fi neobișnuită a scos în evidență și mai mult ca a fost o victorie supranaturală, pe care a dat-o Dumnezeu prin mijloace umile. Este un exemplu în care vedem că Domnul permite și aici loc situații excepționale în timpuri de criză extremă care în alte împrejurări nu ar fi permise.

15:18-20 Ca răspuns la rugăciunea lui Samson să i se dea apă, Dumnezeu a făcut să se nască în chip miraculos un izvor din „!nștimile Falcii.” Locul acesta a fost numit En Hacore, Izvorul chemătorului (text marginal NKJV).

În acest moment ilustrăm din cariera lui Samson consemnează Duhul lui Dumnezeu faptul că Samson a judecat Israelul timp de douăzeci de ani.

4. Samson înșelat de Dalila (cap. 16)

16:1-3 Către sfârșitul domniei sale, pofta nestăpânită a lui Samson l-a condus la casa unei prostituate din Gaza, cetate a filistenilor. Oamenii cetății au crezut că, în sfârșit, a venit momentul să-l prindă pe dușmanul lor. Dar Samson s-a sculat la miezul nopții și a apucat porțile cetății, cu amândoi stâlpii, ducându-le pe varful dealului din fața Hebronului, la 64 km.

16:4-10 Apoi Samson s-a îndrăgostit de o femeie filisteana pe nume Dalila. Când a ajuns acest lucru la cunoștința lor, domnitorii filistenilor i-au oferit o mare recompensă, dacă îl va ademini pe Samson, determinându-l să dezvăluie în ce constă secretul uriașei sale tărie.

La prima ei încercare, Samson a spus că dacă va fi legat cu șapte funii noi, își va pierde tăria. Prin urmare, ea l-a legat cu șapte funii noi, spunându-i că filistenii sunt gata să sară pe el. Dar Samson a rupt funiile de

parcii acestea ar fi fost o atârde cală.

16:11,12 La a doua încercare, Dalila a urmat sugestia lui Samson, legându-l cu funii noi ce n-au mai fost întrebuințate și avertizându-l apoi că filistenii sunt gata

sS-1 omoare. Dar din nou Samson a rupt funiile ca pe ata.

16:13, 14 Jucandu-se in continuare cu focul, Samson i-a spus Dalilei ca isi va pierde puterea dac\$ ea ii va impleti cele \$apte suvite de par din capul lui in urzeala tesSturii. Cand 1-a trezit, atragandu-i atentia ca filistenii sunt pe punctul de a-I prinde, Samson a smuls cuiul de lemn din pamant cu urzeala cu tot.

16:15-20 In cele din urma, Samson a capitulat, dezvaluindu-i Dalilei in ce consta secretul tariei sale. Parul lui lung, de?i nu constituia sursa puterii sale, era insem-nul sau de nazireat, adica un om total de-dicat lui Dumnezeu. Or, tocmai relatia sa cu Dumnezeu ii conferea lui Samson puterea neobi?nuita, nu parul sau. Dar daca i se taia parul, nu mai avea putere. Dalila a stiut ca de data aceasta a aflat secretul. Pe cand Samson dormea in poala ei, Dalila i-a chemat pe filisteni. Apoi unul dintre ei a ras cele \$apte \$uvite de pe capul lui Samson \$i Tndata puterea 1-a parasit pe acesta. C. H. Mackintosh face urm5toarea observatie aici:

Poala Dalilei s-a dovedit prea puternica pentru inima lui Samson ?i ceea ce nu fusesera in stare sa faca o mie de filisteni s-a putut tnfaptui prin influenta ademenitoare a unei singure femei.¹²

Cand s-a sculat, Samson a incercat sa recurga din nou la puterea sa, ne\$tiind ca Domnul se departase de el.

16:21, 22 Filistenii i-au scos ochii si 1-au internitat pe Samson in Gaza, unde a fost silit sa invarta la ra\$nită. Cineva a descris aceasta degradare in trei trepte in felul urmator: „orbitoarea, orbitoarea robie ca de ra\$nită a pacatului.” Dar in curand parul a inceput sa-i creasca la loc.

16:23-31 Cand domnitorii filistenilor au organizat o mare petrecere, aducand jertfe dumnezeului lor Dagon, s-au gandit sa-1 scoata pe Samson din temni\$a si sa-1 afi\$eze ca motiv

de lauda la ce a realizat zeul lor pentru ei. Totodata 1-au obligat sS-i distreze la acest ospa|. In timpul ospStului, Samson a cuprins amandoi stalpii pe care se spnjinea templul, cerand ajutor de la Domnul. Apoi Samson s-a plecat cu toata

puterea și clădirea s-a prăbușit peste filis-teni, toți oamenii de acolo pierzându-și viața. Trista consemnare care se face în ■ acest punct este că Samson a omorât mai mulți la moartea sa decât în tot timpul vieții sale.

Pentru că s-a unit cu filistenii de atâtea ori în viața sa, crezând că aceștia nu pot fi învinși, Samson se găsește *acum* printre filistenii la moartea sa, doar un cadavru printre daramaturile templului lui Dagon. Dar dacă nu s-ar fi unit cu ei, cu siguranță ar fi avut parte de o moarte mai nobilă. Avem în față o învătătură cât se poate de importantă, peste care nu avem voie să trecem cu ușurință. Când ne-am pierdut sfântirea, adică separarea de lume, ne pierdem puterea și, dacă nu ne oprim, riscăm să ne ruinăm viața. A ceda mădulele noastre, dându-le în slujba păcatului, înseamnă a ne distruge singuri. Trupul lui Samson a fost dus în teritoriul tribului Dan, unde a fost îngropat de rudele sale.

III. DECADERE RELIGIOASĂ, MORALĂ ȘI POLITICĂ (cap. 17-21)

Această secțiune finală din cartea Judecători este un cvasi-index al întregii cărți. Din punct de vedere cronologic, capitolele 17-21 nu avansează naratiunea. Mai degrabă, ele ne oferă crampele ale stării de decadere religioasă, morală și politică în care se cufundase Israelul în perioada judecătorilor. Tot astfel Încântătorul volumas intitulat Rut nu avansează istoria judecătorilor din punct de vedere cronologic, dar contrastează puternic cu Judecători, oferindu-ne un crampei din viața de o rară frumusețe trăită de răsădită credincioasă care viețuia în această perioadă de mare întunecime din istoria ebraică.

A. Stabilimentul religios al lui Mica (cap. 17)

17:1-4 Prima naratiune ne redă corupția care domnea pe plan religios în Israel. Mica, un

barbat din Efraim, furase o mie o sută de arginți de la mama sa. Iar ea, neștiind că este vorba de fiul ei, 1-a

blestemat pe hot. Apoi se pare ca lui Mica i-a fost frica de urmarile blestemului, drept care a returnat banii furati. Mama sa a anu-lat blestemul, binecuvantandu-si fiul pentru ca i-a Tnapoiat cei o mie o suta de sicli de argint. Acum putea folosi acesti bani pentru scopul avut initial Tn vedere, confectionarea unui idol. Asadar a comandat sa i se confectioneze doi idoli, cu doua suie de sicli de argint. Unul era un chip cioplit din lemn, suflat cu argint. Chipul tufnat era Tn Tntregime din argint.

17:5, 6 Mica a pus idoli Tn casa dum-nezeilor, alaturi de terafimi (dumnezeii casei). De asemenea s-a decis sa faca din familia sa o familie de preoti, Tn acest scop facand un efod (articol vestimentar al preo-tului) si consacrandu-1 pe unul din fin sai ca preot. Desigur, acest lucru nu era Tnga-duit sa-l faca, deoarece legea lui Dumnezeu Ti interzicea unui efraimit sa fie preot. (Preotii erau selectati numai din semintia lui Levi, n.tr.). De fapt Tntreaga procedura a fost contrara legii lui Moise.

17:7-13 Dupa catva timp, un levit care locuia la Betleem, printre membrii se-mintiei lui Iuda, s-a dus Tn tinutul muntos al lui Efraim, in cautarea unui loc Tn care sa se poata stabili. (Datoria lui era sa fie angajat Tn slujba lui Iehova, flind Tntretin-ut din zeciuiele Tntregului popor. Dar Tntrucat legea nu se mai respecta, el a fost obligat sa-si caute singuro repartitie.) Mica i-a oferit slujba de preot Tn familia sa. Desi omul acesta era levit, nu prove-nea Tnsa din familia lui Aaron si, prin urmare, nu era eligibil sa slujeasca Tn functia de preot. Totusi Mica i-a oferit un salariu, alimentatia si Tmbracamintea, lev-itul accepted sa slujeasca Tn aceste conditii. Levitul ar fi trebuit sa-1 Tnfrunte pe Mica, aratSndu-i ca toate aceste aranja-mente erau contrare ordinii stabilite de Dumnezeu. In loc sa faca acest lucru, el a consimtit tacit, acceptand salariul si cele-lalte beneficii oferite, Tn felul acesta cosandu-si gura ca s& nu declare toate sfa-turile lui Dumnezeu.

Termenul care descrie eel mai bine starea de lucruri din acest capitol este „confuzie”. Banii furati sunt folositi la confectionarea unor idoli, dupa care se

invoca numele Domnului pentru a-l binecuvânta pe hot (v. 2); Îscasuri individuale de închinare înlocuiesc cortul, unde trebuia să se facă serviciile; leviți, alături de oameni de rând, sunt consacrați ca preoți; idoli sunt folosiți în cadrul serviciilor de închinare la adresa lui Iehova. Și, culmea e că Mica se aștepta totuși ca Domnul să binecuvânteze toate acestea (v. 13)! Această stare de orbăcire izvoră din inima omului (v. 6). Dacă s-ar fi respectat legea lui Dumnezeu în acest timp din istoria Israelului, nici unul din aceste lucruri nu s-ar fi întâmplat. „Multe cai pot părea bune omului, dar la urmă se vede că duc la moarte” (Pro. 14:12), așa cum vom observa în capitolele următoare.

spre nord, ca să captureze cetatea Lais, ei au trecut pragul casei lui Mica, confiscând toți idoli.

B. Mica și danitii (cap. 18)

18:1-6 Cam în acest timp, membrii tribului lui Dan s-au hotărât să-și găsească teritorii suplimentare în care să locuiască

(Când se spune în versetul 1 că Dan nu a avut o moștenire, asta nu înseamnă că nu li s-a dat pământ cu prilejul împărțirii Canaanului [Jos. 19:40-48], ci, mai degrabă, că porfiunea lor, fiind cea mai mică dintre toate teritoriile celor douăsprezece triburi, a fost nelăcătătoare pentru ei.) Când unii spioni au venit în casa lui Mica, situată în tinutul muntos al Efraimului, ei au recunoscut vocea tanărului levit, drept care i-au cerut asigurarea că vor avea parte de binecuvântarea divină în aducerea la îndeplinire a planurilor lor.

18:7-13 Cinci bărbați din Dan au explorat în ascuns cetatea Lais, situată în nord, deoarece în ea era unistă și pace. Ba mai mult, cetatea nu întreținea nici un fel de relații cu nimănui, pentru că în ea trăia o comunitate iubitoare de pace, care „nu încheiase nici un tratat de pace și asistență reciprocă cu vreun popor învecinat.”¹³

Luând această situație a unei totale lipse de apărare a cetății ca pe un dar de la Dumnezeu, șase sute de daniti înarmați până-n dinți au pornit spre Lais.

18:14-26 Ulterior, când cei cinci bărbați din Dan se aflau în drum

Dupa un protest mai mult de forma, levitul s-a supus fara murmur ordinului de a sluji tribul lui Dan ca preot al sau, renuntand la serviciul prestat doar Tn slujba unei singure familii, a lui Mica. Cand Mica si o parte din oamenii cetatii s-au dus la daniti. protestand Tmpotriva faptului ca li s-au furat dumnezeii, i s-a spus sa taca si a fost trimis Tnapoi cu mana goala.

18:27-31 Apoi danitii au lovit pasnica cetate Lais, schimbând numele cetatii Tn Dan. Au asezat acolo chipul cioplit si 1-au numit pe Ionatan fiul lui Ghersom, fiul lui *Moise* (text marginal din NKJV) si pe iiii acestuia ca preoti.

In general se recunoaste ca Tn cartea Judecattiri In loc de Manase (KJV, NASB) ar trebui sa citim Moise. Copistii au recurs la acest artificiu pentru a Jmpiedica o presupusfi dezonoare adus3 numelui lui Moise. din pricina idolatriei practicate de nepotul sau.¹⁴

Dupa cate se pare Ionatan este numele le-vitului mentionat anterior. Incepanc. *Ci| acel moment, cetatea Dan a devenit o cetate idolatra. Aici avea sa stabileasca mai tSrzeu Ieroboam unul din viteii de aur. Nu se stie daca robia din versetul 30 se refera la captivitatea Tn care tineau filistenii zona respectiva (de ex. 1 Sam. 4:11) sau, mai degraba, la captivitatea asiriana (2 Re. 15:29).

Nu toti danitii s-au dus tn'sa la Lais (v. 11), dupa cum nu toti au cazut Tn idolatrie. Unii au rSmas Tn tinutul lor, situat Tntre Iuda si Efraim. Samson, eel mai renumit dintre membrii acestui trib, provenea din acest ultim grup de daniti.

C. Levitul si concubina sa (cap. 19)

19:1-12 Am ajuns Tn acest punct la o relatare a unei istorii de o coruptie morala incredibil de mare, a levitului sj a concu-binei sale. Acest levit avea o concubina, ce provenea din Betleemul ludeii. Ea 1-a parasit, revenind In tinuturile ei unde traia ca prostituata. El s-a dus Tn casa tatalui ei, pentru a o lua cu el, fiind omenit acolo zi de zi. De fiecare data cand Tncerca sa-si ia concubina, tatal acesteia TI Indupleca sa mai stea la ei. In cele

din urma, el a plecat de acolo, in seara celei de-a cincea zi,

mpreunS cu slujitorul sau, cu cei doi magari ce purtau desagii, si, desigur, cu concubina sa. Ziua era pe sfarsite cand au ajuns la Iebus (adica Ierusalim), dar nu au Tnnoptat acolo, deoarece cetatea era locuita tnca de iebusiti. Iata observatia lui George Williams In aceasta privinta:

Ar fi fost mai bine ca levitul sa fnnopteze acolo, in mijlocul paganilor, decat alSturi de copiii lui Dumnezeu, deoarece acestia din urma deveni-sera mai tic&losj decat cei dintai.¹⁵

19:13-21 In amurg au ajuns la Ghibea, In teritoriul tribului Beniamin. Nimeni nu s-a oferit sa dea caravanei ospitalitate, drept care levitul a poposit, o vreme, pe ulita. Apoi un efraimit varstnic care locuia in Ghibea s-a oferit sa-i cazeze pe drumeti In casa lui, acestia acceptand oferta sa.

19:22-24 in seara aceea o banda de per-vertiti sexuali au inconjurat casa, cerand sa le fie scos afarS levitul respectiv. Doar in Geneza 19 mai citim despre o comportare atat de dezmatata, m zilele lui Lot. Din nefericire pentru tanara femeie la Ghibea n-a fost nici un inger care s-o apere, spre deosebire de Sodoma. Ambele incidente, din Geneza si din Judecatori, arata cat de groaznice au fost pentru faptasi urmarile faptei lor de o rara perversitate. Domnul uraste homosexualitatea. Aceasta fi repugna Tatalui nostru ceresc, cu greu gasindu-se un grad mai cumplit de degradare umana. Proprietarul casei s-a gSndit sa satisfacS cererea acestor be-niamiti ticalosi oferindu-si fiica fecioara si concubina levitului. Arthur Cundall comenteaza pe marginea comportarii lor:

in preocuparea sa de a respecta normele traditionale de ospitalitate, batr&nul a fost dis-pus sS tnca lce un cod pe care cititorul din vre-mea noastrS fl percepe ca fiind de o valoare infmit mai mare, anume grija si protecja ce tre-buie acordate celor slabi si neajutoran\ Statutul femeii era Tnsa foarte putin prejuit Tn antichitate. De fapt, In mare masurS, pozitia de care se bucurS tn prezent femeile se datoreazd pre-

ceptelor credintei iudaice si mai ales eman-cip3rii aduse de credin^a crestinS. Batranul a preferat sS-si sacrifice propria fiica fecioara si

pe concubina levitului desfranarii din cale afara de cumplita a atacatorilor, decat sa-l lase pe oaspetele sau de vaza sa sufere vreun rau din partea acestora.¹⁶

in versetele 18, 23 si 26-28

19:25-30 in cele din urma, temandu-sc pentru propria-i piele, lasul levit le-a dat-o pe concubina sa. Ca urmare a abuzurilor abominabile si chinurilor la care a fost supusa, aceasta a decedat Tn timpul noptii. FSra sa-i scuzam deloc pe beniamiti, vom sublinia Tnsa ca daca ea nu s-ar fi dedat la prostitutie dinainte (v. 2), nu ar fi suferit o moarte de prostituata. Pacatul nu-i cruta pe cei ce-l practica. A doua zi dimineata levitul a gasit trupul ei neTnsufletit Tn pragul usii. Atat de zguduit si de consternat a fost sa constate ca s-a putut comite un act de atare barbaric Tn Israel, Tncat a sectionat trupul ei Tn douasprezece bucati, trimitand cate o scctiune fiecaruia din cele douasprezece semintii ale Israelului, Tmpreuna cu o relatare despre ce s-a Tntamplat.

Natiunea Israel a ramas uluita!

D. Razboiul cu Beniamin (cap. 20,21)

20:1-14 Razboinici alesi unul si unul din triburile lui Israel, cu exceptia lui Beniamin, s-au adunat la Mitpa, auzind din gura levitului ce s-a Tntamplat. Apoi s-a luat hotararea de a se porni la lupta impotriva lui Ghibea, dar mai Tntai au dat beniamitilor prilejul sa-i predea pe cei vinovati, pentru a fi pedepsiti. Cand be-niamitii au refuzat, a Tnceput razboiul.

20:15-48 Incidentul acesta a avut loc la nu prea mult timp dupa moartea lui Iosua si a generatiei sale, deoarece **Fineas** mai era Tnca mare preot (v. 28). Tribul Beniamin avea doar 26.700 de luptatori, care trebuiau sa tina piept la patru sute de miideostasidincelelaltetriburi(v. 15-17). Cu toate acestea, Tn prima batalie, Beniamin a ucis douazeci si doua de mii de barbati (v. 18-21). in a doua confruntare, au fost ucisj optsprezece mii de barbati din Israel (v. 22-25). Motivul pentru care lui Israel nu-i mergea prea bine Tn acest razboi, desi dreptatea era de partea sa, era faptul ca nici ei nu umblau aproape de Domnul.

vedem cum natiunea trebuie sa se smereasca Tnaintea Domnului, pana cand i se acorda biruinta. In a treia incaierare, israelitii au recurs la strategia ambuscadei. I-au atras pe beniamiti afara din cetatea Ghibea, dandu-i foe si apoi nimicind in total douazeci si cinci de mii o suta de beniamiti, care incercau sa scape cu fuga in pustiu. Apoi au incendiat toate cetatile beniamitilor, ucigand femei si copii (v. 29-48).

In cursul a trei batalii, Benjamin a pierdut astfel 26.100 de barbati (cf. v. 15, 47). (Deducem ca in primele doua zile au pierdut 1000 de oameni.) Ucisii din versetele 15, 44-46 se refera doar la victimele din ultima batalie. § ase sute de supravietuitori s-au refugiat in stanca Rimon timp de patru luni (v. 47). Daca nu ar fi existat aceasta ramasita, Tntreg tribul ar fi fost distrus cu desavarsire.

21:1-15 Indata dupa aceea celelalte unsprezece triburi ale lui Israel au fost cuprinse de remuscarea fata de cvasi-anihi-larea semintiei Benjamin, deoarece nu doreau acest lucru. Dar facusera un juramant nechibzuit la Mitpa ca nu vor da ficele lor de neveste barbatilor din Benjamin. Prin urmare, s-a recurs mai intai la solutia atacarii Iabes Chileadului, situat la est de raul Iordan, deoarece locuitori acestei cetati nu-i ajutasera in razboiul Tmpotriva lui Benjamin. Toti locuitorii cetatii au fost ucisi, cu exceptia a patru sute de fecioare tinere, care au fost daruite apoi barbatilor din Benjamin.

21:16-24 Dar israelitii si-au dat curand seama ca trebuie luate alte masuri, daca se dorea propasirea tribului. Israelitii au jurat ca nu le vor da beniamitilor ficele lor, ca sotii - juramant peste care nu voiau sa treaca. In consecinta, au recurs la o strata-gema care sa le permit^ beniamitilor supravietuitori sa-si ia singuri neveste din-tre tinerele care dansau la un praznic anual (probabil Sarbatoarea Corturilor) in Silo. Cand oamenii din Silo au protestat, celelalte triburi le-au explicat ca era necesar sa se procedeze asa pentru a se preveni pierderea unuia dintre triburile Israelului. Si astfel Benjamin s-a

Tntors in teritoriul sau, recludindu-si viitorul.

Aceste ultime capitole din Cartea Judecatori ne-au oferit o privire de aproape asupra a doua triburi ale Israelului in perioada timpurie a judecatori I or. Ne imaginam Tnsa ce se va fi petrecut in celelalte triburi, ce n-a ajuns sa fie consemnat! in plus, stim ca iucrurile nu s-au indreptat, in scurgerea timpului, ci, dimpoiriva. s-au mrautatit tot mai mult. Istorisirea acestor fapte cumplite ne arata cat de mult se poate Tndeparta un popor de Domnul. Vedem aici destula roada a apostaziei ca sa ramanem de-a dreptul consternati. Dar si mai nimerit ar fi daca cele citite de noi ne vorfaceinimilesaintoarcasi sa-Lcautepe Domnul Dumnezeuul nostru, slujindu-L pe El cate zile avem pe acest pamant.

21:25 Judecatori se incheie cu tristul moto: „**In zilele acelea nu era rege in Israel; fiecare facea ce era drept in ochii sai.**”

Exisla Tnsa si un episod pozitiv Tn aceasta perioada Tntunecata, dar este prezentat separat, pentru a nu fi Tntinat printr-o asociere pfea mare cu depravarea Judecatori lor. Este vorba de fruinoasa isto-rie a lui Rut, cartea spre care ne vom Tndrepta acum atentia.

NOTE FINALE

'(Intro) Acestea sunt, in marc, adaptate dupa Grant, Jennings si Ridout (vczi Bibliografia).

2(2:11-19) Irving L. Jensen, *Judges/Ruth*, pg. 12.

³(3:5, 6) A. Cohen, „Joshua • Judges¹, p. 176, 177.

⁴(Eseu) Citat de Lewis Sperry Chafer in *Systematic Theology*, V:32.

5(Eseu) In ebraica *mafak*, in grcacfi *angelos* (de unde provine englezescul *angel*).

⁶(Eseu) Chafer, *Systematic Theology*, 1:328.

7(8:10-17) Cohen, „Joshua • Judges,” p. 227.

*(8:10-17)//>/<./, p. 225.

9(9:7-15) Jensen, *Judges/Ruth*, p. 49.

¹⁰(12:5, 6) Unele limbi, intre care grea-ca si latina, nu poseda sunetul „s”. Dupa cate se pare vorbitorii unui dialect al limbii

ebraice fie nu-1 puteau *pronunta* pe „s”, fie nu puteau *face distinctie* intre „s” si „s”, eel putin in cadrul acestui cuvânt. O situ-atie similara a existat tn eel de-al doilea razboi mondial, cand soldatii americani din Marile de Sud au ales ca parola ter-menul „lalapafooza”. Japonezii au avut probleme In deosebirea sunetului „l” de „r”\ având tendinta de a pronunta „rarapa-rooza.”

¹¹ (12:5, 6) Samuel Ridout, *Lectures on the Books of Judges and Ruth*, p. 177.

12(16:15-20) C. H. Macintosh, *Genesis to Deuteronomy*, p. 465.

13(18:7-13) Cohen, Joshua • Judges/¹ p. 291.

14(18:27-31) John Haley, *Alleged Discrepancies of the Bible*, p. 338. in ebraica consoanele care alcatuiesc termenii *Moise* si *Manase* sunt aproape identice (*Mshh* si *Mnshh*), de unde rezulta probabilitatea ca un copist sa fi comis o eroare de transcriere.

15(19:1-12) George Williams, *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, p. 132.

16(19:22-24) Arthur E. Cundall, *Judges and Ruth*, p. 197.

BIBLIOGRAFI E (Judecatori si Rut)

Atkinson, David. *The Message of Ruth*:

Wings of Refuge. Downers Grove, IL:

InterVarsity Press, 1983.

Barber, Cyril J. *Ruth: An Expositionai*

Commentary. Chicago: Moody Press.

1983. Campbell, Donald K. *No Time for*

Neutrality. Wheaton, IL: Scripture

Press Publications, Victor

Books, 1981. Cohen, A.. "Joshua

• Judges." *Soncino Books of the Bible*.

Londra: The

Soncino Press, 1967. Cundall,

Arthur E. and Leon Morris.

Judges and Ruth. The Tyndale Old

Testament Commentaries.

Downers

Grove, IL: InterVarsity Press.

1968. Fausset, A. R. *A Critical and Expository*

Commentary on the Book of Judges.

Londra: James Nisbet & Co.,

1885. Grant, F. W. "Judges" si "Ruth." In *The Oi*

The Numerical Bible, Vol. 3, Joshua to

2 Samuel. Neptune, NJ: Loizeaux

Brothers, 1977. Jennings, F.

C. *Judges and Ruth*. New

York: Gospel Publishing House.

1905. Jensen, Irving L.

Judges/Ruth. Chicago:

Moody Press, 1968.

Macintosh, C. H. *Genesis to Deuteronomy*.

Neptune, NJ: Loizeaux

Brothers. 1989. McGee, J.

Vernon. *Ruth and Esther*:

Women of Faith. Nashville: Thomas

Nelson Publishers, 1988.

Ridout, Samuel. *Lectures on the Books of*

Judges and Ruth. New York:

Loizeaux

Bros., 1958.